

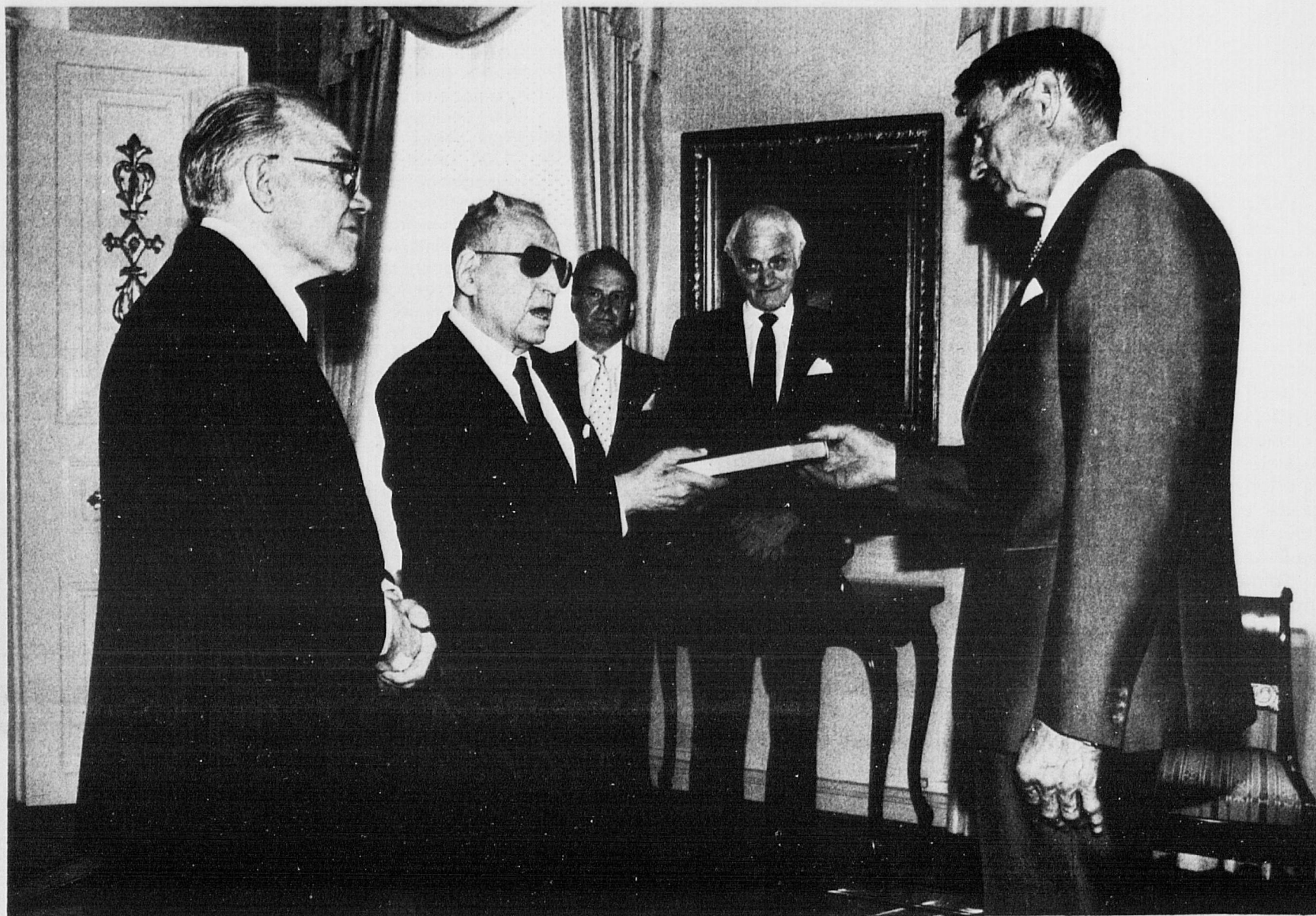
RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, kesäkuun 15 - Wed., June 8, 1988

FINNISH AMERICAN WEEKLY

84 vuosikerta LXXXIV No. 24 45 cents

Eino Friberg luovuttamassa amerikanenglanniksi kääntämänsä Kalevalan presidentti Mauno Koivistolle. Kuvassa vasemmalta konsuli

John O. Virtanen, Friberg, kansanedustaja Reino Paasilinna, professori Heikki Reenpää ja Koivisto.

Kääntäjä luottaa Kalevalan sanomaan

"Kalevala puhuu kansasta"

Kalevalan englanniksi kääntänyt runoilija, ja pappi kymmentavuotiaasta lähtien sokea Eino Friberg, 87, luovutti äskettäin käännöksensä presidentti Mauno Koivistolle. Hän kertoi syöneensä, juoneensa ja nukkuneensa Kalevalan

sankarien keskellä yli kymmenen viime vuotta.

Friberg näkee Kalevalassa selvän sanoman nykyajalle: "Kun maailman eepokset puhuvat vihasta, vihasta ja vihasta ja kun muinaisessa Rooman valtakunnassa lau-

lettiin miehistä ja aseista, Kalevala alkaa "Mieleni minun tekevi, aivoni ajattelevi" lähteäni laulamahan, saa'ani saanelemahan/sukuvirttä suoltamahan, lajivirttä laulamahan/Sanat suussani sulavat. ... "ja niin edespäin."

"Se on hyvin ajankohtainen teos tänä päivänä. Kalevalassa on ihmeellisiä runoja, jotka puhuvat naisen asemasta ja tasa-arvosta -ainutlaatuisia runoja, jotka puhuvat myös Amerikan naisille ajankohtaisista asioista."

jatkuu sivulla 14

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8, 9, & 10

- Review of Eino Friberg's Kalevala translation
- Fog Horses
- News from Maine
- Haapanen's celebrate 60th

Sisäsivuilla:

- Kansallisooppera Moskovassa sivu 2
- Kevätmyyjäiset Imatralla sivu 5
- Uusi Kalevala ilmestynyt sivu 10
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

A special offer for new subscribers!

Three months for five bucks! Whether you read Finnish or English, *Raivaaja* will keep you in touch with your roots, current Finnish American activities and events in Finland. Subscribe now!

Name _____

Address _____

Note: This offer is limited to new subscribers only and expires on September 30, 1988. Regular rates are \$20.00 a year, \$13.00 for six months, and \$9.00 for three months.

Ilmansuojelu kaikkien asia

New Yorkin ja Ohion osavaltioiden kuvernörien allekirjoittama haposateita vähentävä suunnitelma on tervetullut askel muuten lähes paikalleen juuttuneessa haposadekysymyksessä.

Suunnitelma vaatii tulevan 25 vuoden aikana melkoisia supistuksia kivihiiltäpolttavien teollisuuslaitosten päästöissä, joiden tunnetusti tiedetään synnyttävän tuhoa tekeviä haposateita.

Ihminen on vastuussa suurimmasta osasta ilman saastutuksesta. Ihmistä ja luontoa (etenkin vesistöä ja metsiä) tuhoavia päästöjä syntyy päivittäin liikenteen, energiatuotannon ja teollisuuden seurauksena. Päästöt kulkeuvat paikakunnalta toiselle. Osavaltioiden eivätkä valtioidenkaan rajat pysty niitä pysäyttämään. Siksi ilmansuojelu on kansainvälinen asia, se kuuluu meille kaikille kaikella tasolla.

Meistä jokainen voi omalla tahollaan vaikuttaa positiivisesti ilmansaaste-ongelmaan. Voimme ostaa ja käyttää vain niitä tuotteita, jotka ovat luonto-ystävällisiä. Voimme valita lyijyvapaan polttoaineen autoihimme ja luopua jopa auton käytöstä niin paljon kuin vain mahdollista.

Ilmansuojelua pidetään usein vain viranomaisten ja teollisuuslaitosten tehtävänä, mutta se on myös yksittäisten ihmisten asia. Autotarjoissa usein nähty teksti: "Act locally, think globally" (toimi paikallisesti, ajattele yleismaailmallisesti) meille kaikille sopii motoksi.

Kolme vuotta sitten Helsingissä pidetyssä ilmansuojelua käsittelevässä kokouksessa allekirjoitettiin sopimus, mikä sitouttaa allekirjoittajamaita (sekä Euroopan että Pohjois-Amerikan valtioita vähentämään rikkipäästöksiään kolmanneksella vuoden 1980 tasolta vuoteen 1993 mennessä.

Valtiot pyrkivät päämääräänsä teollisuuden puitteissa, meidän tulisi pyrkiä siihen kotiympäristössämme.

Kulunut kausikin oli menestys

Kansallis ooppera usalaisten kanssa Moskovassa

-Kulunut kausi kansallisoopperassa on ollut vaativa ja vaihteleva. Jokaiseen ensi-iltaan voin taiteellisenä johtajana olla tyytyväinen.

Näin sanoo oopperan kauden viimeisen viikon kynnyksellä taiteellinen johtaja **Jorma Hynninen**.

Erityisestä vaativuudesta kertoo Hynnisen mukaan ennen kaikkea ohjelmisto. Syksyn ensimmäinen ensi-ilta oli klassinen Tosca alkukielellä. Heti sen jälkeen seurasi kaksi modernia oopperaa, Maddaleena ja Rotschildin viulu. Sen jälkeen alkoivat taas klassisen La Traviatan harjoitukset.

Lisäksi oopperalla oli yksi kokonaan omin voimin tehty vaativa ooppera, Tapaus Makropoulos, joka sai suuren suosion.

-Sen ohjauksessa **Jussi Tapolasta** löytyi aivan ilahduttavia uusia piirteitä, Hynninen sanoo.

-Edinburghin vierailu ja baletin yli kuukauden kestänyt Yhdysvaltain kiertue nyt kevättalvella olivat oopperan kohokohtia talon ulkopuolella.

-Talon muulle henkilökunnalle baletin Amerikan kiertue oli raskasta aikaa. Me jouduimme kelaamaan tämän ajan pelkällä oopperalla. Se saatiin kuitenkin kunnialla vietyksi, vaikka jouduttiin hirveästi tekemään töitä ja ottamaan huomioon, ettei tule liikaa ylitöitä.

-Ja nythän meillä kausi päätetään upeasti Porgyn ja Bessin musiikallisen lyhennettyyn lauluesitykseen messukeskuksessa.

-Tämä on upea kansainvälinen suuryhtiö. Koskaan aikaisemmin Porgyn ja Bessin esitykseen eivät ole yhdysvaltalaisien neekerilaulajien kanssa ottaneet osaa valkoiset.

-Suomen kansallisoopperan kuoro ja tällainen Estoniateatterin kapellimestari **Eri Klas** oopperan orkesterin johdossa tekevät näin ollen

merkittävän kulttuurihistoriallisen teon, Hynninen sanoo.

Porgyn ja Bessin esityksen ajankohtaa Hynninen pitää myös merkittävänä. Suomesa esitys nähtiin juuri presidentti **Ronald Reaganin** vierailun aattona. Seuraava esitys oli Tallinnassa ja moskovalainen yleisö näki musikaalin juuri silloin, kun presidentti Reagan oli lähdössä Suomesta Moskovaan.

-Näin meidän suomalaisten rooli tällaisena kulttuurin sillanrakentajanakin korostuu idän ja lännen välillä, Hynninen mainitsee. Hän toivoo, että kaikessa muussakin yhteistyö olisi yhtä upeaa tulevaisuudessa ja että me suomalaiset voisimme siinä olla myönteisenä sillanrakentajana.

Asiatonta kuohuntaa

Sibelius-Akatemian laulupin professuurista on käyty kova keskustelua. Onko oopperan taiteellisella johtajalla oma kantansa?

-Minä en siihen asiaan ota henkilökohtaisesti kantaa, koska lehdistössä on sen asian tiimoilta esiintynyt paljon asiatonta sivukuohuntaa. Eli se on ollut kiintoisa jutunteon kohde. Siinä on ollut semmoinen negatiivinen yleisäsenne eikä se auta tippaakaan itse asiaa.

-Yleensäkin tuntuu siltä, että joskus tehdään kriittisyyden nimissä ilkeitä pieniä juttuja, jotka kohdistuvat henki-

jatkaa seuraavalla sivulla

Porgyn ja Bessin suuri yhteisesitys amerikkalais-suomalais-virolaisin voimin on nyt valloittanut niin suomalaiset kuin naapurimaidenkin yleisön. Kuvassa Porgy Bruce Hubbart ja Bess Rita McKinley.

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)
Second class postage paid at Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaa Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Postmaster: Send address change to Raivaa, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR Marita Caughen
BUSINESS MANAGER Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 am to 4 pm

TELEPHONE (617) 343-3822

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. - \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request

Advertising deadline is the Monday before the Thursday the ad is to appear. Raivaa Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Nimipäivät

Kesäkuun 24 p., Johannes Juhani, Jussi, Jukka, Juha Juho, Juhana, Janne, Jani
Kesäkuun 25 p., Uuno
Kesäkuun 26 p., Jorma, Jarmo, Jarno
Kesäkuun 27 p., Elvi
Kesäkuun 28 p., Leo
Kesäkuun 29 p., Pietari, Pekka, Petteri, Petri, Pekko
Kesäkuun 30 p., Päiviö, Päivö

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1988: Yhteensä: \$1,507.00

Toukok. 23, 1969 kuolleen
Aune (Merilä) Heimon muistolle
Hilkka Nourse, Marshfield, MA \$10.00

Martti Peltola, Lunenburg, MA \$10.00

Veljensä muistolle
Oscar Kainu, Newport, NH \$10.00

Siiri ja Bill Witherspoon, Chicago, IL \$5.00

Vivian Pollari Davisin muistolle
- Osanottoni Vivian Pollari-Davisin omaisten raskaaseen suruun. "Oi saanhan joukkoon autuaiden, sun luokses Herra, mä päästä kerran..."
Kerttu Lindman, May Landing, NJ \$10.00

Isänsä **Alex Mankisen** muistolle
Gladys Mankinen, Lantana, FL \$100.00

Kiitos lahjoittajille!

KANSALLISOOPPERA ... jatkoa edelliseltä sivulta

löihin. Totta kai kritiikkiä tarvitaan asioista. Ilmapiiiri ei ole aika ajoin kiva silloin, kun kriittisyys on loksautanut vääriin perusteille.

Entä onko meille tulossa riittävästi uusia hyviä laulajia?

-Toki uusia on tulossa ihan riittävästi, mutta todellisia huippuja on vähän. Mutta aina heitä silloin tällöin pulpahtaa esiin niin kuin nyt esimerkiksi **Jaakko Ryhänen**, joka aivan yht'äkkiä on lyönyt itsensä läpi maailmalla.

-Ja muutama vuosi sitten oli **Karita Mattila**. Huippunaislaulajia on kieltämättä vähemmän, mutta nyt tiedän, että meille on tulossa muutama todella hyvä heitäkin.

Te olette koulutukseltanne kansakoulunopettaja. Mitä mieltä olette nykyisestä koulujen musiikkiopetuksesta?

-En ole sitä niin hyvin pystynyt seuraamaan muuta kuin kuulopuheiden kautta ja oman tyttären, 11-vuotiaan Luran, välityksellä. Minulla on kuitenkin sellainen näkemys, että opetus on monipuolistunut ja on erittäin hyvä.

-Ennen kaikkea nämä musiikkiluokat ovat erinomainen asia. Lahjakkuutta voidaan näillä luokilla kehittää, mutta lähtökohtana on tietysti oltava innostus musiikkiin.

-Kouluilla on kuitenkin suuri vastuu musiikin opetuksessa. Ei pitäisi langeta siihen, että pelkästään kuunnellaan musiikkia tai mennään kokonaan nykymusiikkiin. Lapsille pitää opettaa kaikenlaista musiikkia.

-Nykyisin tulee joka tuutista vuorokaudet ympäriinsä myös jopa pelkkää roskaa nimenomaan television taivaskanavilta. Se on mielestäni hyvin vaarallinen musiikkimaun muokkaaja liian yksipuoliseksi.

Ihmisten musiikkimaku on viime vuosina muuttunut. Kansa on hyväksynyt oopperan. Missä syy?

-Siinä on todella tapahtunut hyvin dramaattinen muutos - ja nimenomaan myönteiseen suuntaan. Nykyisin, kun menen lapsuuteni kotipaikkakunnalle, Leppävirran Sorsakoskelle, siellä tehdaspaikkakunnalla sähkömiehet ja hitsarit tulevat juttelemaan oopperasta. Se on äärettömän mukavaa.

-Syynä ovat tietenkin Savonlinnan oopperajuhlat ja nämä uudet kotimaiset oopperat. Eihän semmoinen teos kuin Punainen viiva voi olla sykkähtämättä suomalaista ihmistä.

-Tänä vuonna emme enää vie Punaista viivaa Suomensalmelle, jossa se sai valtavan hienon vastaanoton. Elokuun alussa siellä vierailee baletti Niskavuori-romaanin Loviisa-baletin kanssa. Se sopii taas baletin puolelta suomalaisen elämänmenoon.

Estradeilta kotirannoille

Mitä kuuluu taitelija Hynnisen tähän päivään?

-Siihen on kuulunut yhtenä aivan uutena ja erittäin mielenkiintoisena kokemuksena Don Giovannin esitys italiaksi. Sitten on ollut Tallinnan Estoniassa Jevgeni Onegin, Volf-ramin rooli Barcelonassa, Tra- viata täällä kotona italiaksi. Olen tehnyt myös pari Lied-iltaa. Kevättalvella vierailin Pariisissa. Nyt on alkukesästä Wienin vierailu.

-Tiedossa on Parsifalin Amfortasin rooli San Fransiscossa ja heti sen jälkeen Cresten roolin levytys Straussin Elektrassa Bostonissa. Kesäkuussa vierailen Metropolitanissa Oneginin roolissa.

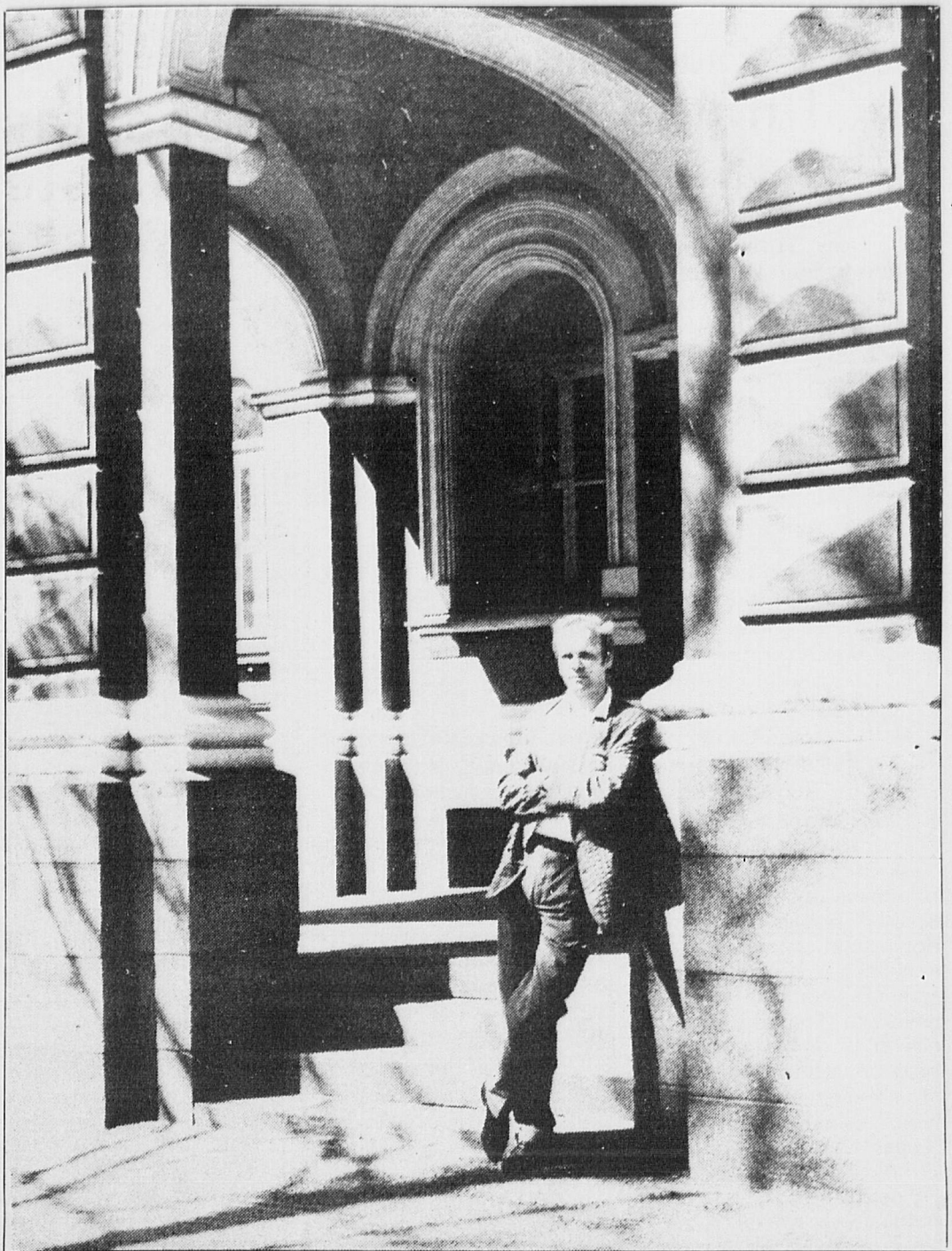
-Nyt on vielä Tallinnassa kesäkuussa nuo molemmat Lied-illat. Kesäkuussa on Joensuun musikkijuhlat ja heinäkuun alkupuolella Savonlinna. Ohjelmaa siis riittää.

Ehtikö taitelija ja johtaja henkäistä eli pitää lomaa olenkaan.

-Totta kai sitä on pidettävä. Vaikka liian vähiin se jää, jos ajattelee perhettä. Heinäkuussa alussa pyrin pitämään muutaman päivän ja sitten lopukuussa pari viikkoa.

-Ne menevät sitten lapsuuden maisemissa Leppävirralle. Vesi on minulle semmoinen tärkeä elementti. Mereen en ole koskaan totunut, kun on järven rannalla kasvanut.

Sirkka Hytönen
(TP)

Vaikka Jorma Hynnistä viedään maailman estradeille tuhka tiheään, ei hän ole kertaakaan miettinyt, että jättäisi kotoisen oopperatalon.

Ryöstöt ja rahapula meriarkeologien riesana

Hangon edustalla ryöstön kohteeksi joutunut 1700-luvun alun hylky sekä Saimaan vesistön useat kohteet työllistävät tänä kesänä Suomen pientä meriarkeologien joukkoa. Konservointimahdollisuuksien niukkuus sekä rahan puute ovat jatkuvasti esteenä laajemman tutkimustyön aloittamiselle.

-Merimuseon konservointilaboratorion arvoitua hitaampi valmistuminen on saanut aikaan sen, että meille on kasaantunut eri kohteista liaksi konservointia odottavaa esineistöä. Siksi meillä oli tarkoitus pitää kaivaustutkimusten osalta hiljainen kesä. Tiedot Hangosta muuttivat kuitenkin suunnitelmiamme, ker- too vs. museonjohtaja Hannu Kujanen Suomen merimuseosta.

Hangon lähistöllä viime syksynä tietoon tullut hylky on joutunut vuoden aikana ryöstön kohteeksi, joten pikaiset tutkimukset siellä aloitetaan 13. kesäkuuta. Kolmen viikon leirillä mitataan alus ensin.

Sen jälkeen edetään tasokavauksena alemmaksi hiekkapohjassa makaavassa hyllyssä.

Jo talven aikana nostettiin hyllystä kaksi 1500-luvun lopun kirkonkelloa.

-Muut esineistöä ei hiekkakan vajonneen aluksen pinnalla ollutkaan. Emme tiedä, mitä on odotettavissa, koska hyllyn ryöstäjät ovat vieneet pintaesineet, toteaa Kujanen. Hänen mielestään hylky ajoittune 1700-luvun alkuun, isonvihan kaudelle. Tuolloin sijaitti alueella venäläinen varuskunta, jota varten oli myös oma seurakuntansa.

-Saattaa olla, että laiva on kuljettanut nimenomaan seurakunnalle kuulunutta esineistöä, päättelee Kujanen.

Kotkan edustalla sijaitsevaa venäläistä fregatti St. Nikolaita on tutkittu löytymisestään, vuodesta 1948 lähes joka kesä. Tänä vuonna tutkimuksiin ei kuitenkaan löytynyt rahoitusta enempää valtiolta kun kaupungiltakaan.

Merimuseon mahdollisuudet rahoittaa sukellustutkimuksia ovat edelleen varsin niukat.

-Käytössämme on aiempien vuosien lailla noin 30.000 markkaa, jolla ei juuri pelastustutkimuksia kummempaa järjestetä, toteaa Kujanen.

Järvialueella vilkasta

Saimaan alueen meriarkeologiset tutkimukset ovat keskittymässä Savonlinnan maakuntamuseon hoidettaviksi. Museon talven aikana saanut palkkalistoilleen alan asiantuntijan, maisteri Juhani Grönhagenin, joka aiemmin työskenteli Suomen merimuseossa Helsingissä.

Hänen mukaansa tänä kesänä Saimaan vesistö alueella järjestetään kaksi sukellusleiriä, joiden lisäksi on tarkoitus tehdä useita tarkistuskäyntejä saatujen ilmoitusten pohjalta.

Suomi-Seuran edustajat FinnFestiin

Suomi-Seuran edustajina FinnFestiin osallistuvat seuran varapuheenjohtaja, professori Kalevi Rikkinen, johtokunnan jäsen, teatterineuvos Ritva Heikkilä, seuran uusi toiminnanjohtaja Martti Häikiö sekä järjestösihteeri Peter Lönnberg.

Suomi-Seuran tervehdyksen juhlilla esittää varapuheenjohtaja Kalevi Rikkinen.

Toiminnanjohtaja Martti Häikiö tutustuu juhlilla uuteen työkenttäänsä ja tapaa henkilökohtaisesti amerikansuomalaisia.

Tauri Aaltion nimikkorahasto

Sen johdosta, että Suomi-Seuran pitkäaikainen toiminnanjohtaja Tauri Aaltio täyttää 60 vuotta kuluvan kesäkuun 24. päivänä jääden eläkkeelle heinäkuun alusta, Suomi-Seura r.y:n johtokunta on perustanut seuran stipendirahastoon hänen nimeään kantavan nimikkorahaston.

Rahaston tarkoituksena on "vaalia ja edistää ulkosuomalaisen ja heidän jälkeläistensä yhteyksiä suomalaiseen kulttuuriperintöön sekä tukea ulkosuomalaisiin kohdistuvaa tutkimusta".

Tauri Aaltio toivoo, että kuk-

kien ja lahjojen asemasta hänen syntymäpäivänsä johdosta kartutettaisiin hänen nimikkorahastoon.

Lahjoitukset voi joko lähettää Suomeen Suomi-Seuralle kirjoitetulla sekillä (osoite: Suomi-Seura r.y., PL 213, 00171 Helsinki) tai Finland Society Inc. -nimelle kirjoitetulla sekillä, joka lähetetään osoitteeseen Suite 1602, 40 East 49th Street, New York, NY 10017.

Yhdysvalloissa nämä lahjoitukset ovat verovähennyskelpoisia.

Valko kangas

Housekeeping

Bill Forsythen ohjaama ja kirjoittama elokuva "Housekeeping" perustuu Marilynne Robinsonin samannimiseen romaaniin ja noudattelee romaanin kertomusta lähes täydellisesti. Forsythe saattaa olla tuttu joillekin lukijoille suopean vastaanoton saamista aikaisemmista elokuvistaan, joista mainittakoon "Local Hero" ja "Gregory's Girl".

Elokuva kertoo sisarusten, Ruthin (Sara Walker) ja Lucillen (Andrea Burchill) elämästä Fingerbone-nimisessä pikkukaupungissa Washingtonin osavaltiossa. Ruth ja Lucille joutuvat isoäitinsä kasvatettaviksi heidän äitinsä hukkuttuaan itsensä kaupungin keskellä sijaitsevaan järveen. Järvi on sama, mihin tyttöjen isoisäkin hukkui vuosikautia sitten matkustajajunan suistuttua raiteiltaan järveen mustan kylmään veteen.

Isöäidin kuoltua Ruth ja Lucille saavat huoltajan äitinsä siskosta Sylviestä (Christine Lahti). "Housekeeping" kuvaa Sylvien kodinhoitoa (tai

hoitamattomuutta) ja sitä, miten Ruth ja Lucille siihen reagoivat.

Sylvilla ei näytä olevan vakituista asuinpaikkaa ja hän nauttii suunnattomasti junien tavaravaunuissa matkustamisesta. Hän ei juuri piittaa muista ja hänen pukeutumisensa poikkeaa tavanomaisesta. Hän saattaa ottaa nokokset puiston penkillä ja hänellä on tapana repiä mielenkiintoiset sanomalehtikirjoitukset ja kiinnittää ne nupineuloin takkinsa kaulukseen.

Sylvie tuntuu toisinaan täysin vastuuttomalta ja jopa pätkähullulta, mutta hetken kuluttua hän muistuttaakin neroa ja elämäntähtänsä täynnä olevaa kaikki kokenetta naista.

Christine Lahti on fantastinen roolissaan. Hänen Sylviensä on epätavallinen, alati muuttuva ja elämäntähtänsä täynnä oleva nainen. Sekä Sara Walker että Andrea Burchill ovat vakuuttavia omissa rooleissaan.

"Housekeeping" on outo, tumma ja mieliin painuva elokuva, jota suosittelen kaikille hyvästä elokuvatekniikasta - ohjauksesta, näyttelemisestä ja filmaamisesta - kiinnostuneille. Se ei ole elokuva mitä esitetään kaikissa elokuvateattereissa, mutta on pitemmänkin ajomatkan arvoinen.

Filmihullu

Lakeside Chapel

Funeral Directors

131 Lakeside Dr.
Lake Worth, Florida

Puhelin 582-6633

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - Kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatavarakauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin, klo 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä
Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

Omat nurkat nuohottu

Onnenpotkui Suomen Länsi - kampanjalle

"Onnenpotkui peräpeiliin!" toivotettiin raumalaisittain Suomen Länsi -kampanjan julkistamistilaisuudessa s/s Ukkopekalla äskettäin Turussa. Kampanjan tavoitteena on nostaa Turun ja Porin lääni kolmessa vuodessa Suomen matkailun uudeksi ydinalueeksi. Tunnukseksi on lupaava "enemmän elämää" huudatus.

-Omissa nurkissa on paljon sellaista, mitä ei huomaa, vakuutteli projektin vetäjänä toiminut toimitusjohtaja Jyrki Kangas Porista.

Kankaan mukaan vuosi sitten konsteista ei ollut tietoaakaan.

-Viime kesän aikana teimme suuren suunnittelutyön, hän kertoo. Rahoituskampanjaan käytettiin viime syksy ja talvi. Kampanjan rahoittajia on satakunta, joista 69 on

- Ihan kiva työ tämä on ollut, myöntää näyttelijä Arno Virtanen, joka esittelee lisäksi näkyy myös televisiossa kampanjan mainoksissa noin kuukauden ajan. Taustalla matkailupäällikkö Irmeli Torsso-nen.

kuntia. Pääesitettä on painettu 200,000 kappaletta ja sitä levitetään ympäri Suomea. Televisiomainonta alkoi hiljattain. Myös radiota käytetään mainontaan ja mm. Ruotissa julkaistaan lehti-ilmoituksia, matkailijoiden tavoittamiseksi, kertoo Kangas.

Läänissä on 94 kuntaa, joten valtaosa osallistuu kampanjaan. Poisjääneiden joukossa on mm. Laitila.

"En bodaa"

Kampanjoita on ollut aikaisemmin mm. Pirkanmaalla ja Itä-Suomessa, jonka "Iloista lomaa", tunnus on jo iskeytnyt monen mieleen.

-Kyllä me vähän jälkijunassa tulemmekin. Mutta tulos on hieno, ylistää Varsinais-Suomen Matkailuyhdistyksen toimitusjohtaja Arja Yli-Uotila. Kampanjana on käynnistetty Varsinais-Suomen Matkailuyhdistyksen ja Satakunnan Maakuntaliiton toimeksiantona.

-Katsokaa nyt vaikka esitteen sivua 141, pyytelee Arja. Sivulla esittyy Kiikoinen ja näyttelijä Arno Virtanen kalevalaishattu päässä menossa alasti saunaan oikeaoppinen vihta intiimien paikkojen peittona.

-En rupea bodaamaan, nauruskelee Arno ja väittää 40 vuotiaaksi kantaneensa hyvää runkoa.

- Tällaisena päivänä on ilo hymyillä kuin Naantalinaurinko, säteilee toiminnanjohtaja Arja Yli-Uotila (etualalla), joka on yksi monista kampanjaan osallistuneista.

-Nyt täytyy hellittää, hän vitsailee.

Arja on niin innostunut, ettei iltaisin enää muuta teekään kuin katselee Arnon kuvia, eikä kirjanomaista Suomen Länsi -esitettä. Sen verran paksua ettei heti roskikseen joutu.

Ukkopekka täyttää 50 vuotta ja sen kippari Pentti Oskari Kangas 45 vuotta ja kuulemma 130 kiloa, joten juhlaa kesä on taattu.

Ilmeisesti sinänsä pitkä mies Pentti Oskari on nautiskellut muutakin kuin lempiruokaansa silakkaa, jota herkkua kutsuvieraille tarjottiin.

Suomen Länsi-kampanjan budjetti on noin 3 miljoonaa markkaa.

-En mä itsekään ole ehtinyt täällä niin matkailla. Saaristo kiinnostaa, tunnustaa Suomen Länne Eläväksi tunnukseksi valittu satunnainen matkailija Arno.

Siitäpä tuli mieleen: kannattaako sitä oman väenään aina mennä merta edemmäs kalaan? Vai elääkö ulkomailla viikon samalla rahalla kuin Suomessa päivän? Tämöistä hävyttömyyttä muuan julkistamistilaisuuden osanottaja kotimaanmatkailumielisille toimittajille kivenkovaan väitti.

Kuvat ja teksti:
Tytti Seessalo-Airas
(TP)

Suomen Länsi-kampanjan lähtölaukaus kajahti Aurajoen rannalla äskettäin. Pamaus oli aika mojova, kuten Ukkopekan pilli ja höyrypurkaus, jos sattuu seisomaan ihan vieressä.

Greenpeacen kiertue jatkuu

Laboratorionbussi Leningradiin

Lähes viikon Suomessa risteillyt luonnonsuojelujärjestön Greenpeacen laboratorionbussi käänsi viime maanantaina nokkansa kohti Leningradia. Bussin mukana matkaava neljän hengen ruotsalaismiehistö osallistuu kaupungissa järjestettävään kansainväliseen meriteknologianäyttelyyn sekä tekee tunnetuksi järjestönsä toimintaa.

Vaikka Greenpeace matkasi nyt ensimmäistä kertaa Neuvostoliittoon, on järjestö maan kansalaisille tuttu televisioista. "Olemme sopineet yhteistyöstä paikallisten viranomaisten sekä tutkijoiden kanssa, mutta mikään kohtelaisuuskäynti tämä ei toki ole. Aiomme tuoda esiin myös Neuvostoliiton osuuden Itämeren likaamisessa", vannottaa Greenpeacen Ruotsin konttorin puuhämies ja kiertueen äänitorvi Rune Leithe-Eriksen.

Greenpeacen Itämeren saastumista rummuttava kiertue alkoi toukokuun alkupäivinä Kööpenhaminasta. Nyt Ruotsin ja Suomen jälkeen järjestön saasteiden mittauslaitteilla ja laboratoriolle varustettu itävaltalaisbussi jatkaa matkaansa Leningradin

kautta Puolaan ja DDR:ään. Kiertue päättyy heinäkuun 4. päivä Berliinissä.

Rune Leithe-Eriksen suhtautuu Itämeren sosialististen maiden saastepäästöihin huomattavasti avoimemmin mielin kuin ruotsalaislehdistö, joka syyttää Neuvostoliittoa, Puolaa ja DDR:ää - tietysti Suomen lisäksi - Itämeren pahimmiksi likaajiksi.

-Ei Ruotsillakaan ole jupakassa puhtaita jauhoja pussissa. Me korostamme Itämeren maiden yhteisvastuuta luonnon tasapainon palauttamiseksi ennalleen koko merialueella.

-Otimme viime viikolla näytteet Pohjois-Ruotsissa sijaitsevan Euroopan suurimman paperimassatehtaan Husumin päästöistä. Tulokset olivat niin hälyttäviä, että meidän ruotsalaisten olisi ennen muiden arvostelua siivottava oma pesämme. Mutta tämän kiertueen aikana otamme näytteitä ympäri Itämerta, joten hetken kuluttua likaajat voidaan panna "pahuusjärjestykseen" oikein perustein.

Greenpeacen Itämeren kiertueella ottamat näytteet analysoi heti paikan päällä bussin miehistöön kuuluva kemisti Olle Jakobson.

Greenpeacen bussi kaasutteli pari päivää Suomen maisemissa.

Saastuttajat vapiskaa

-Näillä osin lahjoituksin ja järjestön ostamin 300,000 markan laittein kykenemme hetkessä selvittämään maas-

sa, vesistöissä ja ilmassa esiintyvät epäpuhtaudet. Lisäksi bussissamme on radiolaitteet, joilla voimme lähettää tiedot saman tien ympäri maailmaa sijaitseville neuvostoillemme.

Nyt kun Greenpeacen ruotsalaisryhmä on kiertänyt Vaasan, Porin, Lappeenrannan ja Helsingin, niin minkälaiset

ovat vaikutelmat suomalaisten suhtautumisesta luonnon suojeleluun?

-Lyhyesti sanottuna kadunmiestä luonnontulevaisuus kiinnostaa, mutta tehtaiden johtohenkilöitä ei. Esimerkiksi yhden Itämeren suurimman saastuttajan Kemiran Porin Vuorikemiantehtaan portit pysyivät meiltä tiiviisti kiinni.

Olisimme halunneet ottaa muutamia kokeita - turhaan. Tämä Porin tehtaan suhtautuminen ei kuitenkaan poikkeamillään tavoin esimerkiksi ruotsalaisten tehtaiden käytöksestä. Olemme kuitenkin nyt pr-kiertueella ja haluamme välttää kaikenkarvaisia retelöitä, kertoo syntymäsympis Rune ja vakuuttaa muun miehistön kiivaiden päänyökäysten säestämänä:

-Me tulemme vielä - sukelluspuvun ja koeputken kanssa.

Teksti ja kuvat:
Juha Granath
(SS)

Imatran kevätmyyjäisissä vilskettä!

Imatra seuran johtokunta kokeili uutta tapaa kerätä varoja talon kassaan ja piti loistavasti onnistuneet kevätmyyjäiset lauantaina kesäkuun 4. p:nä.

Tyytyväisenä hymyillen kertoi asiasta Imatran puheenjohtaja Veikko Laiho, joka vaimonsa Mairin kanssa oli kaikkien muiden järjestelyiden lisäksi viikkokausia kerännyt

monen monta autokuormallista myyntitavaraa.

Lahjoitetut tavarat muuttivat hyväksi rahasummaksi, josta imatralaiset ovat kiitollisia kaikille lahjoittajille sekä työtä ilmaiseksi tehneille.

Kotileivonnaiset olivat tietysti suuressa suosiossa ja pullapöytä tyhjentyi nopeasti Helvin ja Mairin silmien edessä. Myyntipöydät oli hyvä asettaa Imatran pihamaalle, mikä oli täynnä tavaraa ja missä vietettiin koko lauantai-ilta-päivä kuin markkinatorilla.

Kahvia, makkaroita ja herkullisia hampurilaisia grillattiin ulkona Lempin johdolla, jopa suomalaisia räiskäleitä oli saatavana. Kahvi monine herkuineen maistui hyvältä keväisessä ulkoilmassa.

Monia tyytyväisiä ilmeitä näkyi yleisön joukossa, olivat saaneet ostaa mieluisia tavaroita aina huonekaluista kodin tarvikkeisiin ja vaatteisiin asti. Tällä kertaa oli tarjolla

paljon laatutavaraa, ja ostajat näkyivät arvostavan sitä.

Arpavoittojen pääpalkinto oli komea hedelmäkori ja eräs reipas Naisvoimistelijoiden tyttö voitti sopivasti Seppälän urheiluasun.

Imatran johtokunnan naiset innostuivat hyvästä tuloksesta niin, että suunnittelevat jo uusia myyjäisiä syksyksi. Tervetuloa taas mukaan! Koko päivän hääranneet työntekijät palkittiin Imatran kuumalla saunalla, jossa pehmenivät kaikki päivän stressistä kangistuneet lihakset.

Kun vaan jaksaa näin oman seuran eteen touhuta, niin työn tulokset ovat palkkiona vaivoista, tässä tapauksessa sievoinen summa Imatran kasakaappiin.

Anja Laurila

Suomen
Pääkonsulivirasto

Finland House
540 Madison Avenue
New York, N.Y. 10022
Puh. (212)832-6550

Pääkonsulivirasto on kesäkuukausina (kesä-, heinä- ja elokuussa) avoinna yleisölle passi ym. asioissa maanantaita perjantaihin klo 10-1 välisenä aikana.

SUOMALAINEN
PAIKANVÄLITYSTOIMISTO

HILDA KOTILA ja
VIRGINIA KOTILA MUHLBERG

Hyviä paikkoja saatavana
Soittakaa (212) 288-6562
tai kirjoittakaa osoitteella:

FINNISH EMPLOYMENT
AGENCY INC.

206 East 85th St.
New York, N.Y. 10028

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590.

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 212-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Nelson Mandela rockfest Lontoossa

Miriam Makeba esiintymisvuorossa 10-tuntisessa konsertissa, mikä pidettiin lauantaina vangitun mustan eteläafrikkalaisen vapautusliikkeen johtajan Nelson Mandelan kunniaksi Lontoon Wembley stadionilla. Yli 40 tunnettua laulajaa ja muusikkoa osallistui konserttiin, mikä välitettiin suorana lähetyksenä noin 750 miljoonalle katsojalle 60 eri maahan.

Kehitysavussa yhä syrjitään naisia

NEW DELHI, Intia - Uudenlainen teknologia, nopea teollistuminen ja maaseudun tuotantorakenteen muuttuminen jättävät yhä enemmän kehitysmaiden naisia kehityksen ulkopuolelle.

YK:n julistama naisten vuosikymmen ei pystynyt korjaamaan kehitysapuhelmien yläristymiä, joiden takia apu ei usein hyödytä naisia.

1975 - 85 vietetystä naisten vuosikymmenestä huolimatta naisia pidetään edelleen kehitysavun passiivisena vastaanottajina. Heidän ei anneta osallistua varojenkäytön ja avustushelmien suunnitteluun, todettiin hiljattain New Delhissä pidetyssä konferenssissa. Siihen osallistui 500 edustajaa kansainvälisistä avustajajärjestöistä ja kansallaisjärjestöistä.

Kaksi virheellistä ajatusta paa haittaa edelleen kehitysohjelmiä. Naisten alisteinen asema tuotannossa ja yhteiskunnassa yleensä on kuitenkin erilainen kuin miesten, ja siksi sen muuttaminen edellyttää erilaisia toimenpiteitä.

On myös virhe ajatella, että se mikä hyödyttää yhtä naisryhmää, hyödyttää kaikkia nai-

sia.

Eriarvoisuus lisääntyy

Naisten asemassa on tapahtunut suoranaisista taantumaa, jota päättäjien on vielä vaikea huomata. Uudenlaisen teknologian käyttöönotto kehitysmaiden maaseudulla on heikentänyt naisten asemaa tuntuvasti. Kun he aikaisemmin olivat usein avainasemassa maaseudun tuotannossa, heidät jätetään nyt kokonaan sen ulkopuolelle.

Työnjaossa on tapahtunut uudestaan jako miesten ja naisten töihin. Naisille kuuluvat yksitoikkoiset, huonopalkkaiset työt.

Uusissa tuotantorakenteissa naisten on yhä vaikeampi päästä hyödyntämään taloudellisia voimavaroja ja mahdollisuuksia.

New Delhin konferenssissa esiteltiin eräitä naisille tarkoitettuja avustushelmia, jotka olivat jopa lisänneet heidän taloudellista ja sosiaalista eriarvoisuutta.

Konferenssin julkilausumassa todettiin, että jollei naisten aseman heikkenemistä tiedosteta, ei kehitystä voi tapahtua. Naiset olisi otettava mukaan päätöksentekoon ja suunnitteluun kaikilla tasoilla.

Huia tarjolla

Liisa A. Liedes

"Sillä muuta perustusta ei kukaan voi panna, kuin mikä pantu on, ja se on Jeesus Kristus. Mutta jos joku rakentaa tälle perustukselle, rakentaa kullasta, hopeasta, jalokivistä, puusta, heinistä tai oljista, niin kunkin teko on tuleva näkyviin; sillä sen on saattava ilmi se päivä, joka tullessa ilmestyy, ja tuli on koetteleva, minkälainen teko on..." (Kor. 3:11-13)

Kesä on rakentamisen aikaa. Eräänä päivänä seurasin mielenkiinnolla, kuinka kolme miestä erittäin huolellisesti rakensi puusta muotin tai sellaisen kolmiulotteisen kehyksen, joka sitten täytettiin sementillä. Tuloksena oli vahva perusta. Miehet tekivät työnsä huolellisesti, sillä he halusivat perustan kestävä.

Jeesus Kristus on vahva perusta. Itse Jumala on asettanut tämän perustan - se kestää! Jeesus Kristus on prusta, jolle me voimme heittäytyä koko painollamme. Jeesus on perusta uudelle elämälle. Kun otamme Jeesuksen vastaan omakohtaisena Vapahtajana, meille alkaa uusi elämä - hyvällä, vahvalla perustalla. Nyt kuitenkin riippuu meistä kuinka me rakennamme tälle perustalle. Apostoli Paavalin mukaan me voimme rakentaa joko kullasta, hopeasta, jalokivistä, puusta, heinistä tai oljista.

Oletko uskova? Oletko viime aikoina tutkinut käyttämiäsi rakennusaineita? On hyvä aina silloin tällöin pysähtyä tutkimaan, millä aineilla me uutta elämääme rakennamme. Jos rakennusaineemme on kulta, se tarkoittaa, että käytämme parhainta mahdollista ainetta, siis oppimme on puhdasta Jeesuksen oppia. Siihen ei ole sekoitautunut ihmisjärkeily tai ihmisviisaus, vaan Jumalan Sana on säilynyt tuoreena, voimakkaana, elämää muuttavana, Pyhän Hengen valaisemana ja Jumalan siunaamana - niin kuin se on kirjoitettu! Toisaalta, jos olemme rakentaneet oljista, se tarkoittaa että oppimme ei ole puhdasta Jeesuksen Kristuksen oppia, vaan se on hyödytöntä, kelvotonta, ja tulokset ihmisten elämässä ovat sekavia ja epäpuhtaita. Näiden kahden äärimmäisyyksien välillä sitten löytyvät kaikki muut rakennusaineet.

Rakentaminen tapahtuu ei ainoastaan yksilöiden elämässä, siis jokaisen omassa "tempelissä", vaan se myös tapahtuu seurakunnissa ja kirkko-

kunnissa. On syytä valita tarkoin, minkälaisen opetuksen alle itsekukin uskova alistuu, sillä maailmassa on paljon opillista sekoitusta. Oetaan osa Jumalan Sanasta ja siihen lisätään kaikenlaiset perimätiedot jotka tyydyttävät ihmisen halua säilyttää sormensa omassa pelastustyössä. Tai otetaan vain se myönteinen puoli Jumalan sanasta, ja jätetään ne "helvetilliset" asiat puhumatta. Ei ole ihmeäkään, että epä tietoisuus ja pelko ahdistavat uskovaisia jotka ovat rakentaneet tällöin tapaisilla rakennusaineilla - joskin he ovat rakentaneet Jeesusperustalle.

Raamattu tuo selvästi esille, että meidän rakennuksemme joutuvat tutkittaviksi. Rakennuksemme joutuu tulikokeen alaiseksi. Sitten säilyvät vain ne rakennukset, jotka ovat rakennettu hyvistä aineista. Kulta säilyy tulenkin läpi; oljet palavat!

On lohdullista tietää, että Jumala on armollinen. Jos olemme erehtyneet rakentamaan kelvottomista aineista, ja kaikki maailmassa tekemämme työ palaa poroksi Jumalan tulikokeessa, on kuitenkin tämä toivo meillä, että sielumme pelastuu - jos perustamme on Jeesus Kristus.

Apostoli Paavali kirjoittaa, "Jos jonkun tekemä rakennus kestää, on hän saava palkan; mutta jos jonkun tekemä palaa, joutuu hän vahinkoon; kuitenkin ikäänkuin tulen läpi". (v.14-15) Ystävä, jos olet uudestisyntynyt Jumalan lapsi, verellä pesty, Jeesuksen perustalle asetettu, valitse itsellesi hyvät rakennusaineet. Tutki Jumalan Sanaa, etsi Jumalan tahtoa - tee sen mukaan! Pyhä Henki on luotettava opettaja; Jeesuksen oppi on selvä!

Kuolleita

Alma Leader

FITCHBURG, MA - Alma V.V. (Usenius) Leader, 70, 35 Day St., kuoli kesäk. 6, 1988 kotonaan.

Hän oli syntynyt Fitchburgissa Adolph E. ja Hilja (Pasanen) Useniuksen tyttärenä ja työskenteli federaalisen hallituksen palveluksessa useita vuosia ennen kuin jäi eläkkeelle 10 vuotta sitten. Ennen sitä hän asui ja työskenteli Mainnessa ja Alaskassa useita vuosia ennen kuin palasi Fitchburgiin 1987.

Edesmennyt sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista ja Tufts yliopistosta ja kuului Finnish American Club of Saimaan.

Kaipaamaan jäi neljä serkua, Wilho ja Elvie Oinonen ja Lily Hyvönen Westminsterissä ja Ensio Oinonen Winchendonissa.

Hautaus toimisto Sawyer-Miller, 129 Elm St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

Frank Stroh

EAST HARTFORD, CT - Frank H. Stroh, 65, 231 Ellington Road, edesmennyt Joanne Strohmien aviomies, kuoli kesäk. 1, 1988 Hartfordin sairaalassa.

Hän oli syntynyt Clinton, Iowassa ja asui South Windsorissa 22 vuoden ajan ennen kuin muutti East Hartfordiin seitsemän vuotta sitten.

Edesmennyt oli insinööri ammatiltaan ja ooli toisen maailmansodan veterani.

Kaipaamaan jäi kolme tytärtä; kolme poikaa; isä; kolme sisko; kolme veljeä ja neljä lastenlasta.

Hautaaminen tapahtui Wapping hautausmaahan South Windsorissa.

KESKUSTASSA SIJAITSEVA

FRANK H.
MILES
COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia
vuodesta 1896

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

WINSLOW P. MAY johtaja
Palvelusta Norwoodille ja
ympäristölle

85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 726-1509

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS

Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG

Howard J. Miller, Director

Phone All Branches 345-6778

Kuorsaukseen voi kuolla

Kuorsausta pidetään usein hauskana jutun aiheena, mutta joskus se on myös vakava terveysongelma. Jopa niin vakava, että dosentti Markku Partinen Helsingin Yliopistollisen Keskussairaalan neurologian klinikalta puhuu koko kansan taudista.

Suomessa ei asiaan vielä ole osattu suhtautua kovinkaan vakavasti, mutta esimerkiksi Australiassa kuorsausta on jo hoidettu aktiivisesti.

Kukapa ei olisi joskus tuskaillut kuorsauksen aiheuttamien meluhaittojen kanssa. Joskus tavallinen kuorsaus voi kehittyä uniapneaksi, hengityskatkoksiksi unen aikana. Ja jos hengitys pysähtyy, on kuolemanvaara aina olemassa.

Uniapneasta kärsivä ihminen -useimmiten mies- luulee nukkuvansa hyvin ja ihmettelee jatkuvaa väsymystä. Kuorsaus kuitenkin keventää yönä kymmeniä kertoja yössä, kun nukkuja havahtuu korahdukseen.

Normaalisti verenpaine laskee nukkessa, mutta uniapneapotilaalla verenpaine pysyy ennallaan. Siksi kuorsauksen on todettu liittyvän mm. sydän- ja verisuonisairauksiin.

Kuorsauskonferenssi koolla Suomessa

Kuorsauksen vaarallisuuden ollaan nyt havahtumassa myös Suomessa. Äskettäin Suomessa pidetyssä konferenssissa arvovaltainen asian tuntijajoukko useilta eri lääketieteen aloilta pyrki kehittämään standardeja, joiden avulla taudin hoitoa voitaisiin kehittää. Ilman näitä standar-

deja eri maiden tapauksia on vaikea verrata toisiinsa.

-Mihinkään hoitolinjakonsensukseen tuskin päästään. Toivottavasti yksimielisyyteen päästään siitä, miten määrittää taudin eri vaikeusasteita, Markku Partinen sanoo.

"Kuorsauskonferenssin" loppuraportilla tullee olemaan melkoisesti painoarvoa maailmalla, sillä mukana ovat maailman tunnetuimmat asiantuntijat. Raportin pohjalta tehdään myös kirja.

Professori Colin Sullivan Sydneyn yliopistosta sanoo, että uniapnea ei suinkaan ole meidän aikamme tauti, vaikka siitä juuri nyt hälistäänkin. Jo antiikin kirjoituksista on löytynyt selviä uniapneatapauksia.

Yhteiskunta maksaa laskun

Jos hengitysvaikeuksia unen aikana ei huomata riittävän aikaisin, seurauksena voi olla halvaus, korkea verenpaine, sydäninfarkti, sydänpysähdys tai äkillinen kuolema nukkessa.

-Kuorsaavan herättämistä ei juuri ole apua hoitokeinona, vaikka juuri sillä hetkellä se saattaakin pelastaa nukkujan hengen. Jatkuvasta kuorsauksesta kärsivä tulisi ohjata lääkärin hoitoon. Ongelma on vain siinä, ettei kukaan mene lääkäriin nukkessaan eikä uniapneaa voi todeta, jos potilas ei nuku, sanailee **Christian Guilleminault** Stanfordin yliopistosta Kaliforniasta.

-Taudin seuraukset maksavat yhteiskunnalle valtavia summia. Ikävintä on, että tauti olisi hoidettavissa, jos sen olemassaolo vain tajuttaisiin, Partinen toteaa.

Jokaöisestä kuorsauksesta kärsivä nuori poika saattaa olla uniapneapotilas neljissäkymmenissä.

-Suomessa ei vielä ole tarpeeksi voimavaroja uniapnean hoitoon, vaikka suomalaisista miehistä prosentti kärsii tästä taudista. Yleisyys on siis samaa luokkaa kuin epilepsialla, Partinen sanoo.

Professori **Daniel F. Kripke** Kaliforniasta sanoo, että jopa 25 prosenttia vanhuksista kärsii uniapneasta. Tauti ei kehity hetkessä, vaan on usein perua nuoruudesta.

Jos parikymmenvuotias kuorsaa joka yö, riski uniapnean kehittymiselle neljissäkymmenissä on varsin suuri. Tärkeintä taudin ennaltaehkäisyssä onkin yrittää hoitaa kuorsaus pois jo nuorena.

Kuorsaus voidaan parantaa

Kuorsauksen hoitoon on olemassa monia keinoja. Jos kuorsaaaja on lihava, laihdutus tulee kysymykseen ensimmäisenä. Joskus turvaudutaan jopa laihdutusleikkauksiin.

Laihdutus voi olla liian hidasta, ja siksi potilasta on tutkittava samaan aikaan. Partisen mukaan Suomessakin on kuollut potilas, jonka laihdutus kesti hieman liian kauan.

Alkoholinkäyttöä olisi hillittävä, sillä normaalisti kuorsaus pahenee humalatilassa.

Varsinaisina lääketieteellisinä hoitokeinoina tulevat kyseeseen ns. ylipainehoito maskin läpi nenän kautta sekä leikkaukset. Sullivanin mukaan Australiassa on tällä hetkellä 1.500 potilasta, jotka käyttävät maskia joka yö.

Kripken kokemuksen mukaan kaikki eivät maskia halua käyttää. Esimerkiksi 17-vuotias poika ei välttämättä halua nukkua tyttöystävänsä kanssa maski kasvoilla. Mm. leikkaukset, joissa leukaa vedetään eteenpäin, laajentavat hengitysteitä ja helpottavat siten kuorsausta.

Hanne Hokkanen (SS)

Weinberger patistaa Suomea vahvistamaan puolustusvoimia

Weinberger erosi viime vuoden marraskuussa ministerinvirastaan, ja hänen tilalleen tuli Frank Carlucci. Tällä hetkellä tämä 70-vuotias presidentti Ronald Reaganin ystävä työskentelee entisen ulkoministerin William Rogersin perustamassa lakiasiaintomistossa, jolla on tilat vanhasa arvokkaassa rakennuksessa Washingtonin liikekeskuksessa.

Weinberger ei ole ehtinyt asettua aloilleen. Kiireet vievät häntä eri puolille maata, ja myös säännölliset käynnit Valkoisessa talossa kuuluvat viikkorutiiniin.

Weinbergerin mukaan Ruotsi on paras esikuva puolueettomille maille. Se on sotilaallisesti tarpeeksi varustautunut harjoittakseen uskottavaa politiikkaa.

-Peruslähtökohta on se, et-

tei Neuvostoliitto näe mitään hyötyä hyökkämisessä vahvasti aseistautunutta maata vastaan, vaan on pakotettu kiertämään sen. Sen vuoksi on äärimmäisen tärkeää, että Suomi ylläpitää uskottavaa puolustustasoa.

Weinberger viittaa lausunnollaan läntisen sotilasliiton Naton pohjoisen siiven uhkakuviin, joissa Neuvostoliiton hyökkäysviivoja on vedetty Pohjois-Suomen yli. Eli jos Suomella on tarpeeksi voimia torjua tai ehkäistä ennakolta hyökkäjäin pyrkimykset, Naton puolustettava alue pienenee tuntuvasti.

-Voimakas, aseihin nojautuva puolueettomuus on hyvää politiikkaa. Jos Suomi ryhtyisi sellaista noudattamaan, se olisi hyvä asia Suomelle ja koko Euroopalle.

Weinberger korostaa, että

Suomella on strategisesti erittäin tärkeä, mutta samalla hyvin hankala asema Pohjois-Euroopassa.

-Suomen hallitus on yrittänyt kovasti ylläpitää puolueettomuutta, ja se on erittäin vaikeata, koska naapurina on sellainen suurvalta, joka toisissa yhteyksissä on käyttäytynyt selvästi aggressiivisesti ja väkivaltaisesti.

-Käsitykseni mukaan Suomen, muun Euroopan ja Yhdysvaltain pitäisi tehdä jotakin puolustusvoimiensa hyväksi Neuvostoliiton hyökkävää sotilaallista voimaa vastaan. Jos haluamme pysyä vapaina ja Suomi puolueettomana ja vapaana, varustelun lisääminen on tosiasia.

Weinberger sanoo, että kysymyksessä ei ole Suomen syyttäminen tai ylenkatsominen. Hänen mukaansa "Neu-

vostoliitto vain on niin vahva, että kaikkien sen naapureiden on lisättävä puolustuskykynsä uskotavuutta".

Haukkana ja oikean laidan kulkijana tunnettu Weinberger puolustaa asemäärärahojen lisäämistä johdonmukaisesti, mutta hän kuitenkin tunnustaa, että aihe ei ole ollut suosittu läntisissä demokratioissa. Niissä on vallinnut pikemminkin säästökampanjoja suosiva poliittinen ilmasto.

Pohjoiset merilauheet

Weinberger ei odotetusti lämpene Suomen esityksille sotilaallisten toimien vähentämisestä pohjoisilla merialueilla. Sen sijalle hän tarjoaa päinvastaista toimintaa.

-Yhdysvaltain ja Naton on

vahvistettava asemiaan Pohjois-Euroopassa, kuten myös eteläosassakin. Meidän täytyy tunnustaa, että Moskovan sotilaallinen etulyöntiasema on hyvin laaja. Heillä ei ole mitään vaikeuksia lisätä aseistusta Kremlissä kahden-kolmen miehen voimin.

Weinberger uskoo, että Suomen esityksen toteutuminen merkitsee Neuvostoliiton ylivoiman lisääntymistä. Hän jättää kuitenkin pienen mahdollisuuden neuvotteluille.

-Jos voisimme luottaa, että Neuvostoliitto tekisi syvemmälle käyviä rajoituksia kuin Nato, siinä voisi olla sellainen sopimus, josta olemme puhumassa.

Samansuuruiset rajoitukset jättäisivät Weinbergerin mukaan "lännen ja muut vapautta rakastavat maat liiaksi alakynteen Neuvostoliittoon verrattuna".

Keskisuomalainen

Book Review

The Kalevala translation by Eino Friberg

Eino Friberg's translation of the *Kalevala* is the most satisfactory English-language rendering thus far, and... has a very good chance of becoming the standard English version.

John Martin Crawford's *The Kalevala: The Epic Poem of Finland* (1888) was an estimable pioneer effort, preceded, in fact, by the selections made by T. C. Porter; it can be suspected that both Porter and Crawford depended to some extent on German or Swedish translations for aid.

The version made by T. G. Kirby, published in 1907 in Everyman's Library and often reprinted, has had the broadest currency; it suffers, like Crawford's version, from antiquated diction, from misapprehensions or errors, and (again like Crawford) from Kirby's all too rigorous understanding of the epic's metrical pattern: he hammers every line into an unvarying trochaic tetrameter, where the original runometer, in fact, allows a great deal of variation.

A prose-translation was undertaken by Francis Peabody Magoun Jr. of Harvard (published in 1963) and was followed, in 1969, by Magoun's prose-translation of Elias Lönnrot's first version of the epic, the so-called *Old Kalevala* of 1835; the choice of prose freed the translation, as Magoun said, from "all metrical restraints", and Magoun could draw, as well, upon his vast scholarship in medieval studies.

Yet competent reviewers have pointed out slips, lexical and grammatical, in Magoun's translation, and a prose version of a verse epic (put together in the 19th century from oral recitation), lacks, after all, a major charm: *Kalevala*-verse is extremely 'musical' (not infrequently depending on such sound-effects as onomatopoeia) and often incantatory.

Mr. Friberg has a number of advantages over the previous translators. For one thing, he is completely bilingual in English and Finnish: he avoids the errors (and, sometimes, howlers) of his predecessors, for whom Finnish was a late acquisition; at the same time, though, he knows very well what is possible in English and what is not, so that his language is almost completely idiomatic and natural. (A glance at some recent efforts at translation of modern Finnish poetry and prose into English, by Finns or Finnish-Americans, will prove the point: these translators are simply unaware, for all their

knowledge and good-will, of the perils of trying to capture the flavor of Finnish in English.

Another major advantage is that Mr. Friberg has not made himself a captive of regular meter - after all, the *Kalevala* singers allowed themselves variation, palpable or very subtle, in their basic pattern.

Kirby must have often scratched his head, trying to find disyllabic words with which to end his lines, but Mr. Friberg, knowing the material as well as he does, does not feel required to make the same search. (Cf. Kirby, IX: "Then the smith, e'en Ilmarinen, / He, the great primeval craftsman, / From the fire removed the iron; / Laid it down upon the anvil, / Welded it till it was wearied, / Shaped it into pointed weapons, / into spears and into axes, / into tools of all descriptions" and Friberg, IX, pp. 7-8: "Then the good smith Ilmarinen, / He, the eternal artisan / Snatched the iron from the fire, / Laid it ready on the anvil, / Worked it soft and

malleable, / Shaped it into keen-edged tools, / into spears and into axes, / into every kind of tool.")

Finally, Mr. Friberg's translation has been a labor of love, and the product shows a fine kind of verve; I am particularly impressed by the way he catches the many flashes of humor in the poem.

His verse reads well and easily, and his style can be handsomely inventive, without becoming too free; compare Kirby's rendering of IX 107, "not in course of all my life" to Friberg's "Never, for a long forever," which latter, by the way is much closer to the Finnish original.

Or, to take another example, compare Kirby's XI: 361-362, "Thus repaid the laughing woman, / and the joking of the maidens" with Friberg's "So I paid the women back / for their mocking, and the hoydens / For their hoity-toity tittering."

Two things should be noted here: Friberg feels so completely confident about his mastery of the text (large parts

of which he has committed to memory) that he is not obliged to translate line by line, but rather expands (as here) or contracts, in order to get the sense and the flavor. Furthermore, he is constantly aware, again, of the sound-effects of the original: alliteration and vowel repetition.

And the audience will never have to wonder what Mr. Friberg is talking about: cf. Kirby's IX: 522-528 "then the old man banned the suffering, / Far away he drove the anguish, / To the central Hill of Tortures, / To the topmost Mount of Suffering, / There to fill the stones with anguish, / And the slabs of rock to torture." to Friberg IX, p. 17 "Then the old man exorcised, / Drove away the agonies / To the center of Pain Mountain, / To the Mountain of Diseases, / There to wrack the rocks asunder, / Break the boulders into pieces."

... The *Kalevala* is a major document of world literature and should be known to medievalists and folklorists and

the general public; Mr. Friberg's *Kalevala* will surely attract and hold readers who might be put off by the Kirby and the Magoun translations, both of them, I think, colorless - leaving the question of their occasional blunders quite aside.

In a fragmentary story by the great Finland-Swedish novella-writer, Runar Schildt, a character - who entertains a rather low opinion of his Finnish-speaking compatriots in that bilingual society - mockingly calls, the *Kalevala* a "great soporific". (Perhaps he had read it in a Swedish translation as metrically stiff as Kirby's English.)

At once accurate and bold, Mr. Friberg will surely keep his audience from going to sleep.

George C. Schoofield
Professor of Germanic
Languages and Literatures
YALE UNIVERSITY

Turn to page 10
to order
Friberg's Kalevala

Fog Horses

NEW YORK, NY - Ritva Poom, award-winning translator, will be reading from her work in *Fog Horses* by Eeva-Liisa Manner at two special events this month celebrating the 350 years of Finnish-American friendship. *Fog Horses* is a bilingual (Finnish-English) poetry book.

On Sunday, June 19, Poom will be at Canio's Books, Upper Main St., Sag Harbor, Long Island, from 3-5 p.m. The program will be introduced by Leena Peltola, cultural councillor of the Consulate General of Finland in New York. For more information about this reading, call (516) 725-4926 or 868-5635.

On Tuesday, June 21, at the Small Press Center, 20 West 44th Street (between Fifth & Sixth Avenues) Poom will be joined Finnish actress Taina Elg. Elg will read Manner's poetry in the original Finnish and Poom will read her translations.

At this event Elg will also be recognizing the work of another translator. She will present a copy of Eino Friberg's *Kalevala* to Professor of Finnish Literature Aili Flint who will be accepting the book on behalf of Columbia University.

The Small Press Center program runs from 5:30-7 p.m. For more information, call: (212) 764-7021 or (516) 868-5635.

Ritva Poom has studied Uralic languages at Columbia University. Her translations of

poetry and prose from Finnish and Estonian have appeared in *The Literary Review*, *Scandinavian Review*, *The Drama Review*, and *Studia Fennica*.

Her first published collection was a bilingual (Estonian-English) poetry chapbook, *The September Sun* (Cross-Cultural Communications, 1981), by Paul Eerik-Rummo. She has also translated Mati Unt (Estonian) and Paavo Haavikko.

In 1983-84, she was awarded a grant for translation by the New York State Council on the Arts, and this past month she received the "Translation Prize" from Columbia University's Translation Center for the bilingual (Finnish-English) poetry chapbook *Fog Horses* (Cross-Cultural Communications, 1986).

She is currently translating and editing a book on KALEVALA MYTHOLOGY (forthcoming, Indiana University Press, 1989), with support from the National Endowment for the Humanities.

Poom lives and works in New York City.

Taina Elg is an actress who was brought to this country from Finland by MGM, for whom she acted in several films, of which *Les Girls* is her favorite. Her most recent appearances include *Murder*,

She Wrote, the CBS television series, and another whodunit, *Something's Afoot*, a play with music at Merrimack Repertory Theatre.

She was Olympia, Asa Buchanan's first wife, on the ABC soap opera *One Life to Live*. She created the part of Mamma in the Broadway musical *Nine* and received a Tony nomination for her part as Charlie's aunt in the musical *Where's Charlie?* at Circle in the Square.

She fondly remembers a

FOG HORSES

Eeva-Liisa Manner

Translated by Ritva Poom

Cross-Cultural Review Chapbook 18

tour with Louis Jourdan in Feydeau's farce *13 Rue de L'Amour* and later as Mamita in *Gigi*, which they played in 80 cities.

Elg is currently appearing as Rutanya in *The Grandma Plays*, a new comedy by Todd Graff, off-Broadway at the Vineyard.

Eeva-Liisa Manner (b. 1921) is one of Finland's leading writers. She is a poet, dramatist, and translator. Among the ten collections of poetry she has published are *Orfiset laulut* (Songs of Orpheus), 1960; *Fahrenheit 121*, 1968; and *Kuolleet vedet* (Dead Waters), 1972. *Tämä matka* (This Journey), 1956, became one of the most influential books of poetry for the Finnish modernist movement of the fifties.

She has translated into Finnish from Chinese, English, German, classical Greek, Spanish, and Swedish. The most notable of these include *The Iliad* and the works of Shakespeare, Ben Jonson, Herman Hesse, and Lin Tsung Yuan. Her original writings and translations have received numerous prizes. Manner lives in Tampere, Finland.

The readings of *Fog Horses* are presented by Cross-Cultural Communications, Stanley H. Bartan, publisher, with assistance from the press and cultural offices of the Finnish Consulate General in New York.

News from Maine

An active summer is in store for the Finnish American Heritage Society of Maine.

The Juhannus/350th year celebration is about to begin. As the society, since its founding in 1982, hadn't undertaken a major event, it was decided to really celebrate on this important year.

The week of June 19-25 was officially proclaimed "Finnish Friendship Week in Maine" by Governor McKernon. A handsome proclamation, signed by the governor, plus an official expression of sentiment from the House and Senate were all presented earlier in the year.

On June 25 the society will host a Finnish American Friendship Day at Oxford Hills High School in South Paris. Events, starting at 1 p.m., will include speeches, singing of

the national anthems, folk dancing by the Revontulet, music, Maine Finnish American authors and artists, displays of history, crafts, a Finnish fireplace, Finnish textiles, glass and artifacts; sales of Finnish items, souvenirs and balloons, plus of course, coffee and pulla throughout the afternoon and evening.

A dinner will be served at 4:30 and dancing starts at 8. There will be music for everyone as the tunes of the 40's era will be played by the Parisians, a well-liked local orchestra, plus Finnish old-time dance by Carol Reinholm of Vermont and Veikko Honkala of Massachusetts.

The advance dinner tickets deadline is June 11, but dance tickets can be purchased at the door.

It is hoped that friends from

near and far can come and enjoy with us.

A group of society members and friends will be going by chartered bus to FinnFest. Starting on the 7th and returning on the 11th, they anticipate an interesting and fun-filled 5 days.

On August 14, FAHSOM's annual picnic will be held at Range Pond State Park, Poland, Maine. A good time is had every year, with a delectable potluck lunch, sales by the Ways and Means committee, and games and competitions that are especially enjoyed by the youngsters. Each year the picnic has been blessed by marvelous weather, and of course this year will not be an exception!

L.S.

Haapanens celebrate 60th

LANCASTER, MASS - Kaleva Camp on Fort Pond was the site June 5 for a celebration of the 60th wedding anniversary of Helga and Eino Haapanen of Springfield. The great weather that Sunday afternoon and the camp's surroundings added to this joyous occasion which was attended by family and friends.

Helga Maria Pokela and Eino Alexander Haapanen were married on June 5, 1928. The story of this couple's life was well-documented by the many photographs and mementos displayed on the walls of the Camp.

Helga and Eino began their life together in Fitchburg. 49 years ago, though, they moved

to Springfield because the company Eino worked for relocated there.

The Haapanens had three children, Richard (deceased), Linda, and Eric. And grandchildren...! It would be hard to list them here without running the risk of leaving someone out. But if you are interested in the Haapanen genealogy, contact daughter Linda Haapanen Johnson. She has quite a bit of the family history recorded on paper. On display during the celebration, space was provided for family members to make corrections or additions to the information.

Usko Kontio served as master of ceremonies for a program honoring the couple of

the day.

Reflecting as to why he was chosen as MC, Kontio suggested a few reasons, including his long acquaintance with Eino - "We were in the same first grade 75 years ago."

Others who spoke included Ed Laitinen, who read a note which Helga wrote inviting people to the 25th anniversary; Aune Kontio, who read an "Ode to Eino", a birthday poem penned years ago by Hugo Jamback; daughter Linda Johnson; son Eric Haapanen; grandsons Richard Haapanen Jr. and Karl Haapanen; granddaughter Deborah Johnson; daughter-in-law Sally Haapanen; Allie Kamila, who gave greetings on behalf of the Springfield Finnish Women's Club; Raimo Ahti; and son-in-law "Red" Johnson.

Aune Kontio spoke again, this time with personal reminiscences of Helga and her marching in the Reipas gym and attending costume parties at Kaleva Camp.

Grandson Kurt Haapanen brought the greeting of the Fitchburg Lodge of the Knights of Kaleva which he had recently joined.

Greetings from the Fitchburg Ladies of Kaleva was given by Martha Kuokkanen.

Uno Taavela, oldest member of Panun Maja No. 24 - both in age and membership - also addressed the gathering.

Both Helga and Eino have been involved with Kaleva for many years. Eino, for example, has been a member of the Maja for 59 years.

A buffet luncheon was served and Veikko Honkala provided music.

Kalenteri

CALIFORNIA

June 18-19 - Juhannus '88, Finnish American Home Association, 197 Verano Ave., Sonoma. Dance, programs, brunch, kids art contest, dinner, sports, church service.

June 22 - Male Choir of Hämeenlinna, Finland, in concert, Fulton Jr. High School, Van Nuys.

June 25 - Midsummer celebration at the L.A. Finnish Center, 10701 Magnolia Blvd., No. Hollywood.

CONNECTICUT

June 18 - Juhannusjuhlat, Tamarack Lodge, Voluntown. Chicken barbecue 6-8 pm, program & kokko at 9:30 pm, dancing 9-1 am. For barbecue reservations, call 376-0224.

June 19 - International Festival 10 am-5 pm Chelsea Park, Norwich. Food & programs from 12 countries. Finnish-American Heritage Society program 2:30 pm.

July 2 - Fourth of July Dance, 8:30 pm, Aura Hall, Voluntown. Music by Hannu & Mark Mäkipuro.

DELAWARE

June 3-July 31 - "Art by Design: Reflections on Finland", A presentation of Finnish modern design, Hagley Museum and Library, Wilmington.

July 8, 9 & 10 - FinnFest USA '88, University of Delaware, Newark.

MAINE

June 19 - Monthly meeting of Finnish American Heritage Society of Maine, 2 pm, Congregational Church, South Paris. Final planning, rehearsals of Finnish Friendship Day. Coffee social.

June 19-25 - Finnish American Friendship Week in Maine.

June 25 - Finnish American Friendship Day, Oxford Hills High School, South Paris. Open to the public. Opening ceremonies 1 pm. Singing, concerts, folk dancing, readings, exhibit of Maine artists, Finnish items and history, meet Maine authors of Finnish descent, sales of coffee and pulla, souvenirs. Dinner at 4:30 pm. Dance at 8 pm. Plenty of parking.

MASSACHUSETTS

June 18 - Kaleva yard & bake sale, 9 am-12 noon, Kaleva Koti, 107 Mechanic St., Fitchburg. Pannukakku and coffee, Kalevaiset coffeebread, Karjalan piirakat.

- Pancake breakfast & sale, 9 am-12 noon, Sovittaja Park, Demond Pond, Rutland. Craft and Flea Market tables.

June 21 - Finnish Golden Age Club dinner, 2 pm, Fellowship Hall, Elm St. Congregational Church, 264 Elm St., Fitchburg. Next meeting in September.

June 25 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Scott Rd., Fitchburg. Music by Hi-Lites.

- Dance, 8 pm-midnight, Sovittaja Park, Rutland. Music by Nils Lundin.

July 1, 2, & 3 - 82nd Finnish Summer Festival, Saima Park, Fitchburg.

NEW YORK

June 19 - Fog Horses, Ritva Poom reading her translations of poetry by Eeva-Liisa Manner, 3-5 pm, Canio's Books, Upper Main St., Sag Harbor, Long Island. Information: (516) 725-4926 or 868-5635.

June 21 - Fog Horses, poetry by Eeva-Liisa Manner read by Taina Elg and in translation by Ritva Poom, 5:30-7 pm, Small Press Center, 20 West 44th St. (between Fifth & Sixth Avenues), New York. Information: (212) 764-7021 or (516) 868-5635.

July 7 - Sibelius Academy Quartet, 8 pm, Merkin Concert Hall, 129 West 67th St., New York. Box Office: (212) 362-8719, a feature of "The First New York International Festival of the Arts."

PENNSYLVANIA

May 7 - August 28 - Sea Finland exhibition, a profile of Finnish maritime from prehistorical time until today, Port of History Museum, Philadelphia.

All programs subject to change

Exchange Rate

1 Finnish mark=\$0.2480
\$1 US=4.032 Finnish marks
as of June 15

Finnish American Club of Saima

Sunday Dinner

We had a Sunday dinner on April 24th. WHAT A SUCCESS IT WAS!!!!

Many thanks to Elaine Witorski, Aili Weeks, Aura Louhi, Miriam Lehto, Martha Anttila, Ellen and Marcus Delaney, Martin and Elsie Ruosteoja, Waino Aalto, Aini Howe, and Walfrid Makela for a good dinner.

Clean and Paint Day

If our clubhouse at SAIMA

PARK could speak, I am sure it would say, "Look at me now."

Yes the clubhouse was cleaned and painted. 57 members came and "enjoyed" companionship, the giving of their time, and the barbecued steak dinner. Many thanks for a job well done.

Thank you John for preparing the steaks.

Tarmo Hannula

A new book on the Delaware colony

New Sweden on the Delaware:
1638-1655
by C. A. Weslager

Illustrated by Nancy Sawin

paper, 219 pages

\$9.95

Available from RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
P.O. Box 600, (147 Elm St.)
Fitchburg, MA 01420-0600

If ordering by mail, add \$1.50 postage
(Mass. residents add \$.50 sales tax)

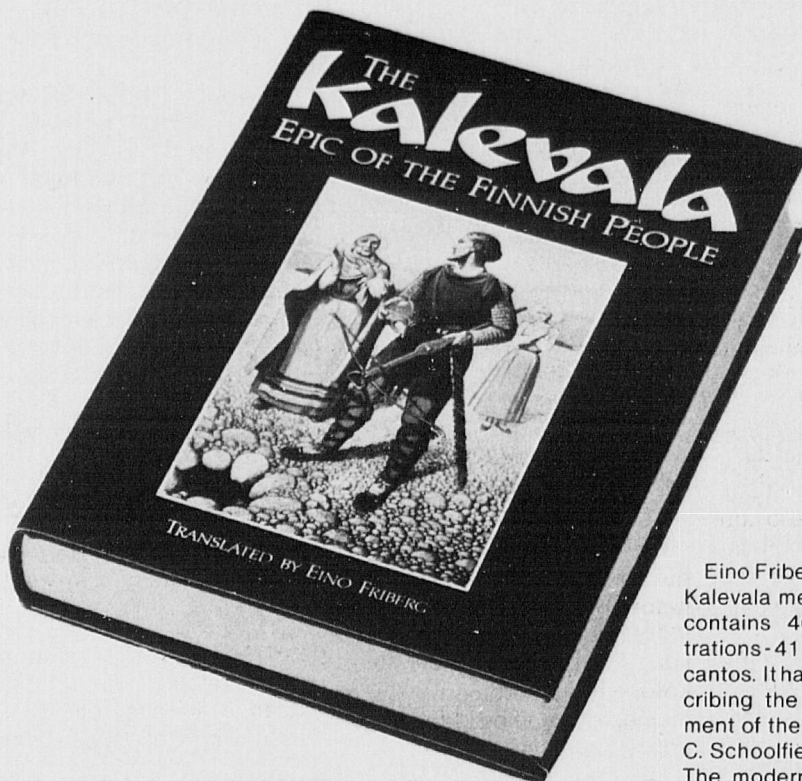
Welcome to FinnFest USA '88
at the University of Delaware
in Newark, Delaware July 8, 9 & 10
FinnFest '88, Incorporated
1752 Dixie Line Rd, Newark, DE 19702

Smith Funeral Home, Inc.
Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel.: 632-0377

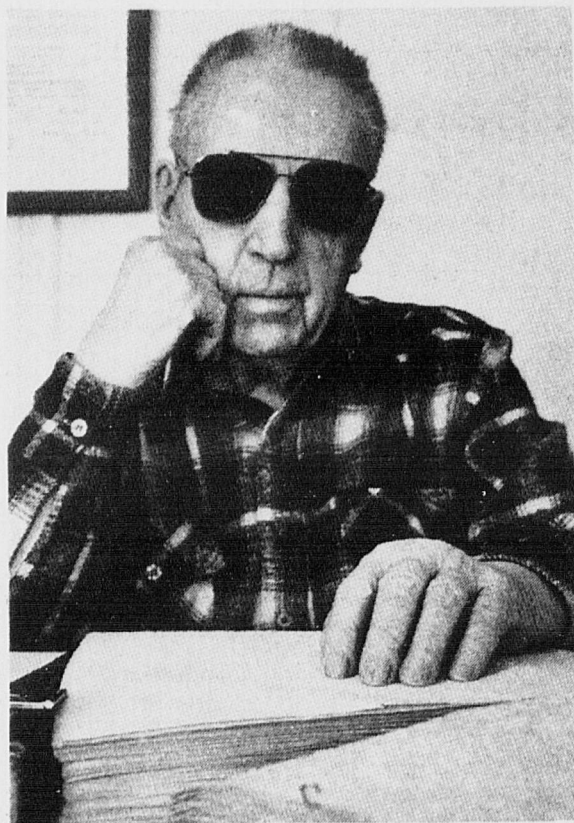
FOSTER
INSURANCE AGENCY INC.
4 Central Street
Ashburnham, MA 01430
Telephone: 827-5909

Now available

Eino Friberg's translation of **THE KALEVALA** *Epic of the Finnish People*

Eino Friberg's translation of the Kalevala measures 7" x 9.5" and contains 408 pages, 81 illustrations - 41 in full color - and all 50 cantos. It has an introduction describing the origin and development of the epic by Prof. George C. Schoolfield of Yale University. The modern illustrations are by Björn Landström. There is a translator's preface, and article on the structure of the Kalevala, notes to the poems and glossary.

Eino Friberg

The Finnish North American Literature Society of Turku, Finland, has published Eino Friberg's translation of the Kalevala in commemoration of the 350th anniversary of the Finnish Delaware colony and to honor the significant role Finns and Finnish Americans have played in the cultural life of North America. This book could be a treasured gift and reminder for decades that 1988 was the Year of Friendship between Finland and the United States.

The Friberg translation of the Kalevala has 408 pages of wonderful legends - with details of every aspect of life in Finland, from farming and hunting to the ubiquitous saunas - legends in which victory is won by wisdom and song instead of the sword.

That Eino Friberg's work has been supported by two generous grants from the Finnish parliament signifies the undertaking's importance.

Mail order form

The Kalevala: Epic of the Finnish People

Please send me _____ copies of the Kalevala

Price: \$45.00 a copy plus \$2.50 for shipping and handling for each book. (Mass. residents add \$2.25 sales tax per book)

Name _____

Address _____

City _____ State _____ Zip _____

Enclosed is my check for \$ _____

Make check payable to: RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY

And mail to: RAIVAAJA, P. O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

**Celebrate 350 years of
Finnish American Friendship
1638-1988**

Order a copy today!

Urheilua

"Satsaan kaiken judoon"

EM-kakkonen
Suomen mestari
Jaana Ronkainen

-Harjoittelen joka päivä kolme - neljä tuntia. Harjoittelu on kovaa, mutta samalla hauskaa. Judo on monipuolinen laji. Se kehittää harastajaansa sekä henkisesti että fyysisesti, sanoo **Jaana Ronkainen, 22.**

Jaana Ronkainen voitti Varkaudessa järjestetyissä judon SM-kisoissa seitsemännen Suomen mestaruutensa alle 52 kilon sarjassa. Ensimmäinen mestaruus tuli jo 15-vuotiaana.

Toukokuussa Espanjassa järjestetyissä EM-kisoissa Jaana saavutti hopeamitalin. EM-kisat olivat hänelle jo kuudennen. Ennestään on ansiolistalla pronssimitali vuoden 1982 EM-kisoista.

-Tavoitteenani ovat vuonna 1992 järjestettävät Barcelonan olympiakisat. Niihin saakka aion satsata judoon. Aion ensin saattaa urheilu-urani loppuun. Vasta sen jälkeen panostan opiskeluun, kertoo Oulun yliopistossa lääketiedettä opiskeleva Jaana.

Soulin olympiakisoissa naisten judo on vain näytöslajina. Jaanan Soulin matka kariutui siihen, että hän loukkasi viime syksynä jalkansa, eikä voinut osallistua MM-kisoihin, joissa Souliin lähtevät judokat valittiin.

Ensimmäinen
suomalainen
Indyssä

Tero Palmroth teki suomalaista moottoriurheiluhistoriaa selviytymällä ensimmäisenä suomalaisena kuljettajana Yhdysvaltain kuuluisimman autourheilukilpailu Indianapolisin loppukilpailuun.

Valitettavasti itse loppukilpailussa Palmrothin auto hajosi teknisiin vikoihin, kun kolme neljäsosaa kisasta oli ajettu.

Keskeytyshetkellä Palmroth oli 16..

-Hyvin tehty leikkaus ja kuntoutus auttoivat jalan parantumisessa. Se, että jouduin pitämään loukkaantumisen takia puolen vuoden tauon lajiharjoittelussa, stressasi hiukan. Kuntouduttuani lähdin uudella innolla matolle, kertoo vilkas ja elämänmyönteinen Jaana.

Varkauden SM-kisojen yhteydessä Jaanalle myönnettiin toisen asteen musta vyö ilman vyökoetta, mikä on varsin harvinaista.

"Oikea laji löytyi heti"

-Innostus judoon syttyi, kun näin televisiossa vilahduksen judoa. Sain tuttavalta lahjaksi judokirjan ja vanhan judopuvun. Kirjan pohjalta ryhdyin kotona harjoittelemaan. Huomasin, että oikea laji löytyi heti.

-Pari vuotta myöhemmin löysin Oulusta seuran, jossa jatkoin harrastustani, Jaana Ronkainen kertoo.

Jaana edustaa Oulun Judo-kerhoa.

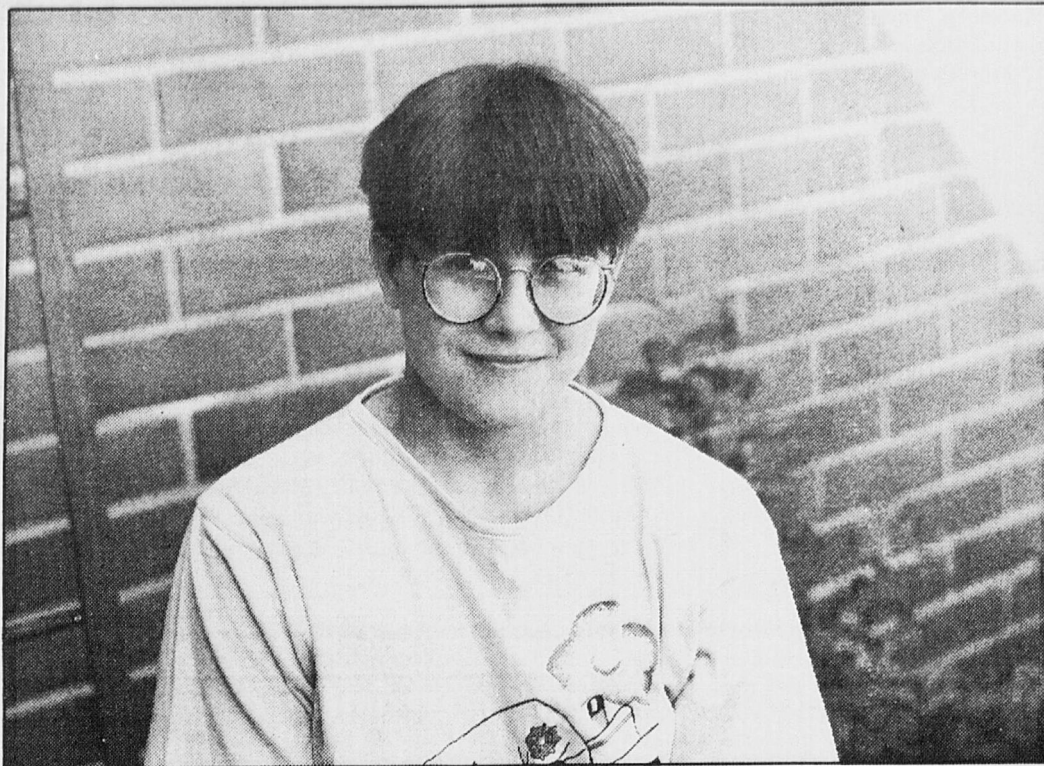
-Nyt aion viettää hiukan kesälomaa. Syksyllä on ohjelmassa leirejä ja opiskelua. Joulukuussa osallistun Fukuokassa Japanissa järjestettävään kilpailuihin ja opiskelijoihin.

Jyväskylän
Suurajot
vaarassa

Parhaillaan Kreikassa ajetaan Akropolis-rallia ja samaan aikaan paikan päällä liikkuu huhu, että Jyväskylän Suurajoilta riistetään ensi vuonna maailman mestaruusosakilpailun arvo.

Mitään vahvistusta huhulle ei ole saatu, mutta jo pelkkä huhu on saanut suomalaiset varpaalleen.

Asiantuntijoiden mukaan Jyväskylän Suurajojen MM-arvon menetys olisi kova isku suomalaiselle autourheilulle.

-Tavoitteenani ovat Barcelonan olympiakisat. Ennen niitä pitäisi saavuttaa mahdollisimman paljon mitaleita muissa kisoissa, sanoo Jaana Ronkainen.

den MM-kisoihin. Tavoitteenani on mitali.

Jaanan sarjassa oli SM-kisoissa vain kolme osanottajaa.

jaa.

-Sarja kuuluu silti Suomen kovimpiin, sillä muutkin mitalle päässeet tytöt ovat me-

nestyneet kansainvälisissä kisoissa, Jaana muistuttaa.

Matti Mäkelä
(SS)

Suomalaiset parasta
verenluovuttajakansaa

Suomalainen verenluovuttaja on ainutlaatuinen maailmassa. Omaan vertaan muovipussiin vuodattava hämäläinen saattaa nikotella ensimmäisellä kerralla, mutta toimenpiteen jälkeen olo on kuin Napoleonilla. Hyvä työ röyhistyttää rintaa ja "veriporukkaan" kuulumisella on aina oma arvonsa.

250,000 suomalaista kuuluu säännöllisiin verenluovuttajiin. Tämä riittää turvallisen verensiirtohoidon takaamiseen aina ja kaikkialla. Ainoastaan kesäkuukausien aikana tarvitaan tehostettua kampanjointia, jotta kesälomillaan lekottelevat kansalaiset muistaisivat veripalvelun olemassaolon.

Helsingin veripalvelun tuotto- ja kehitysohjaaja Gunnar Myllylä kertoo, että Suomeen ei normaaliolosuhteissa tuoda verta ulkomailta. Periaatteessa sitä ei myöskään viedä tiettyjä veriplasman aineosia lukuunottamatta.

-Suomen erinomaisesti organisoitu verenluovutustoiminta perustuu siihen, että maamme on rodullisesti yhtenäinen. Siirtolaisten asutta-

Viljo Kähkönen luovuttaa verta säännöllisesti kolme kertaa vuodessa.

missa maissa tilanne on oleellisesti erilainen, sillä ihmisten ennakkoluulot "vierasta verta" kohtaan astuvat humanitaaristen arvojen edelle.

Myllylän mukaan myös positiivinen, jopa kunnioittava suhtautuminen verenluovuttajiin takaa Suomen omavaraisuuden veren suhteen.

Työpaikoilla järjestetään säännöllisesti luovutustilaisuuksia, samoin armeijassa. Myllylä sanookin, että suomalaismiesten säännöllinen ve-

renluovutustottumus pohjautuu juuri varusmiesaikana omaksuttuun tapaan.

Yleisluovutusta
kesäisin

Kesäkuukausien aikana verta tarvitaan yhtä paljon kuin muinakin vuodenaikoina, vaikka sairaalat toimivatkin pienemmällä kapasiteetilla. Luovuttajien määrä laskee kesällä kuitenkin lomien takia.

Verenluovutuskeskukset varautuvatkin hiljaisempaan sesonkiin järjestämällä yleisluovutustilaisuuksia suurissa kaupungeissa ja maaseutukeskuksissa. Lisäksi vakituksia luovuttajia yritetään tavoittaa puhelimitse, mikäli verireservi vähenee liian paljon.

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskustämmityslaitteita, Nippa Wildfire Campstoves, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopeat toimitukset.
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleen myymiä halutaan

MOODY'S DINER
and
CABINS

Erikoisia päivällisiä
Curb-palvelus

KOTITEKOISET LEIVOKSET
WALDOBORO, MAINE

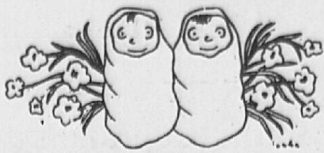
Marmorisia ja graniittisia
hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

Newton-Bartlett
HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

Pannukakkuaamiainen ja myyjäiset

Käsityö- ja kirpputorikojuja

Lauantaina, kesäk. 18. p:nä
klo 9 - 12 keskipäivällä

Sovittajan Puistossa

Demond Pond, Rutland, MA

Kaikki tervetulleita!

Finnish American Club of Rutland
(F.T.S.S.)

Poika, toukok. 25, 1988
Mr. ja Mrs. Michael Fraticelli
(Sharon Wonka), 8
Nobile Place, Leominster,
MA.

★

Tyttö, toukok. 29, 1988,
Mr. ja Mrs. Thomas Siscole
(Sandra Aalto), 41 Healdville
Road, Hubbardston, MA.

★

Poika, toukok. 31, 1988
Mr. ja Mrs. Jeffrey A. Bertramille
(Marla J. Somero),
Whittemore Road, New
Ipswich, NH.

Knights and Ladies of Kaleva

Yard and Bake Sale

Pannukakku and coffee

Kalevaiset coffeebread and karjalan piirakat

June 18, 1988 9:00 - 12:00 noon

Kaleva Koti

107 Mechanic St., Fitchburg, MA 01420

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS INVESTMENT
DESIGN

HUHTALA OIL CO.

MAIN STREET, EAST TEMPLETON

Low
competitive
prices

FULL SERVICE
632 1221

24-HOUR
BURNER SERVICE
Dependability for over
40 YEARS

Our 3rd Generation
LOCALLY OWNED

Automatic Delivery is the same price as cash
Minimum 150 Gallons
11 Licensed Technicians
New Customers Welcomed

Our service area is from North Rutland to Orange

FUEL OIL
CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CASH ON DELIVERY
632-1226

LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittiöitä uudistetaan - Talouskoneita, Amana
jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NA

NIEMI
INSURANCE
AGENCY, INC.

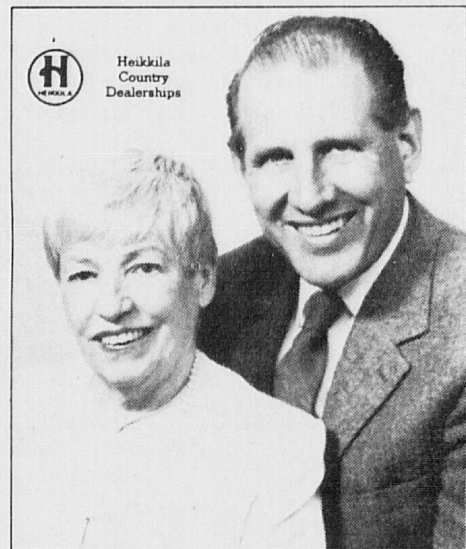
135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

FITCHBURG - Ellen (Peltto) ja Marcus Delaney juhlivat äskettäin 50-vuotishääpäiväänsä. Perheenjäsenet, John ja Barbara Delaney ja Tony ja Honey Morin, olivat järjestäneet häpärin kunniaksi päivälliskutsut Slattery's Back Room ravintolaan. Merkkipäivää juhlittiin 41 ystävän ja sukulaisen joukolla. Pariskunnalla on myös neljä lastenlasta, Mark ja Matthew Morin ja John ja Sean Delaney sekä lapsenlapsen lapsi Ellen Ruth Morin.

Visit a Heikkila Country Dealership for New England's Lowest Prices!

Alice and Eugene Heikkila

You Pay Less Because Our Country Costs are Less:

OVER 600 NEW AND USED CARS AND TRUCKS AVAILABLE

Sales • Leasing • Rentals • Financing • Top Trade Allowances • Factory-Trained Service

LUNENBURG FORD

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

LUNENBURG ISUZU

39 Mass. Ave.—Rte. 2A—Lunenburg
345-1011

YUGO

LUNENBURG YUGO

AND FORD USED CAR ANNEX
525 John Fitch Hwy., Fitchburg • 345-2508

YUGO

NORTH-END SUBARU/MAZDA

SUBARU

Rte. 13, Lunenburg
582-4911

MAZDA

NORTH-END USED CAR CENTER

Jct. of Rte. 13 and Rte. 2A, Lunenburg
345-1363

Suomen uutisia

Vuotta 1918 ei ole unohdettu

Vuoden 1918 tapahtumat elävät vielä suomalaisten muistoissa, ainakin hävinneiden punaisten muistoissa. Se tuli edellissununtaina osoitukseksi Tammisaassa, jonka punavankileirin muistomerkini laajennustilaisuutta ja siihen liittyneitä tapahtumia oli seuraamassa poliisin arvion mukaan ainakin 9,000 kansalaista.

Se ylitti järjestäjien --suomalaisten työväenjärjestöjen-- suurimmatkin odotukset.

Läsnä oli mm. Tasavallan Presidentti ja rouva **Mauno Koivisto**, Uudenmaan läänin maaherra **Jacob Söderman**, SDP:n edustajina **Pertti Paasio** ja **Ulpu Iivari** sekä hieman yllättäen puolustusvoimien komentaja, kenraali **Jaakko Valtanen**.

Sunnuntaisessa tapahtumassa ja lauantain seminaarissa etsittiin selityksiä sille, miksi kansalaissodan jälkeinen terrori muodostui niin

Presidenttipari asetti oman kukkatervehdyksensä Tammisaaren punavankileirillä kuolleiden muistomerkeille.

säälimättömäksi. Pertti Paasio huomattavasti syvemmällä kuin varsinaisissa sotatapahetuissa

Suomen uutisia

Politiikan johto uskoo turvaneuvostoon

Sekä Suomen pääministeri **Harri Holkeri** että ulkoministeri **Kalevi Sorsa** pitävät Suomen mahdollisuuksia päästä Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvostoon jäseneksi hyvinä.

Heidän mukaansa tätä osoittavat ne laajat keskustelut, joita tasavallan presidentti ja pääministeri ja ulkoministeri ovat käyneet kymmenien maiden hallitusten edustajien kanssa.

Pääministeri Holkeri totesi Yleisradion Tänään iltapäivällä -ohjelmassa äskettäin, että Suomi pyrkii YK:n turvallisuusneuvoston jäseneksi vakavissaan sataprosenttisella teholla. Mitään varmaa ei hänen mukaansa voida sanoa ennen YK:n yleiskokousta, joka päättää turvallisuusneuvoston jäsenistä syksyllä, mutta Suomen mahdollisuudet ovat hyvät.

Ulkoministeri Sorsa yhtyi samassa haastattelussa pääministerin arvioon. Hän tähdensi, että Suomen ehdokkuus on saanut maailmalla hyvän vastaanoton.

Sorsa mainitsi, että Suomi

on ollut jäsenyysasiassa yhteydessä noin 50 valtioon. Ennen kesälomakautta maiden määrä nousee noin 60:een.

Tällä haavaa kolme maata kilpailee kahdesta avoinna olevasta paikasta. Suomen ohella kilvassa ovat mukana Kreikka ja Kanada.

Pitkäaikaisia sairaita runsaasti

Tuore Kansaneläkelaitoksen terveystutkimus osoittaa, että noin 40 prosenttia suomalaisista aikuisista on pitkäaikaisesti sairaita.

Osa sairastavuuden yleistymisestä on selitettävissä väestön ikärakenteen vanhenemisella, mutta vanhusten lisäksi myös nuoret sairastavat aiempaa enemmän.

Sairauksista ovat yleistyneet eniten selkä- ja muut tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä allergiat.

KALEVALA...
jatkoa sivulta 1

"Se on niin erilainen... katso, ne toiset eepokset puhuvat kuninkaista, rouvista ja sankareista, mutta Kalevala puhuu kansasta, Suomen kansasta. Suomen sielu on siinä.

Minä voisin sanoa sen paremmin englanniksi, mutta minä olen isänmaassani puhumassa äidinkieltäni", Friberg huudahti. Hän syntyi 1901 Merikarvialla, mutta muutti 5-vuotiaana perheen mukana Amerikkaan.

Presidentti Koivisto nimesi kääntäjän sankariksi. Suomalais-amerikkalaisen kirjallisuusseuran perustaja ja puheenjohtaja konsuli John O. Virtanen Turusta kertoi, että Kalevalan ulkoa osaavan Fribergin käännös osoittaa, että hän todella tajuaa Kalevalan sanoman niin suomeksi kuin englanniksi kenties paremmin kuin kukaan toinen.

Amerikassa 34 vuotta asunut Virtanen tuntee laatukirjallisuuden tarpeen Yhdysvalloissa. "Kalevalan käännös, jossa on alkuperäinen henki, on varsinainen tienavaaja, peruskivi. Fribergin työ, eduskunnan tuki ja kustannusosakeyhtiö Otavan ymmärtämys on tuonut arvokkaan ja harvinaisen tuloksen, jonka täyttää suuruutta emme vielä edes tajua. Se aukenee vuosikymmenien kuluttua."

Virtanen ja kansanedustaja Reino Paasilinna arvioivat amerikanenglanninkielisen Kalevalan luovutustilaisuuden päätyttyä presidentin linnassa lähes yhteen ääneen: Tämä on Suomen ja Yhdysvaltojen ystävyysvuoden todellinen tulos, josta jää pysyvää käteen.

FREE CAR RENTAL!

One week, unlimited mileage when you fly SAS

When you fly to Copenhagen, Oslo or Stockholm you can enjoy the use of a Hertz rental car free for an entire week, with unlimited mileage.*

This great offer applies through September 14, 1988 for two people who fly SAS on most transatlantic round trip airfares.

Single person supplement \$80. Not valid in conjunction with a tour. Certain restrictions apply, so see your travel agent, call SAS or send in the coupon for complete information.

*Fuel, collision damage waiver and local taxes are not included. 21 day advance booking required.

SAS Viking Vacations
Dept. AR
138-02 Queens Boulevard
Jamaica, NY 11435

Please send information on your Free and Super Value Car Rentals.

Name _____

Address _____

City _____

State/Zip _____

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Kaksi rahasarjaa jatkokehittelyyn

Uusien kolikkojen ulkonäkö ei vielä selvinnyt

Suomen uuden metallirahasarjan suunnittelukilpailun tulokset julkistettiin äskettäin. Kilpailun tuomaristo päätyi jakamaan voiton kahden kilpailuehdotuksen kesken. Voittajaksi selviytyivät Antti Neuvonen ehdotuksellaan "Luontokolikat" ja Heikki Häivöja sarjallaan "Oi maamme".

Palkintolautakunnan päätös ei vielä määrää tulevia metallirahoja. Asiaa valmistellaan edelleen valtiovarainministeriössä yhteistyössä rahapajan kanssa. Kilpailun voittaneilla taiteilijoilla on edessään ehdotustensa jatkokehittely.

Uusista rahoista päätetään lopullisesti asetuksella. Tarjoituksena on, että uudet 10 ja 50 pennin kolikat otetaan käyttöön vuonna 1990 ja markan ja viiden markan kolikat kolme vuotta myöhem-

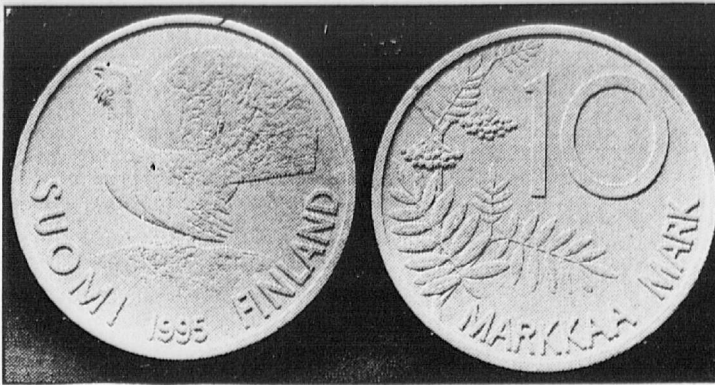
min. Kymmenen markan kolikko tulee mahdollisesti käyttöön myöhemmin 90-luvulla.

Palkintolautakunta piti kilpailun tasoa korkeana. Kilpailuun pyydettiin ehdotus kymmeneltä kuvanveistäjältä, joista yksi jätti kaksi ehdotusta.

Yhtenäisen rahasarjan suunnittelu osoittautui varsin vaikeaksi tehtäväksi, totesi palkintolautakunnan puheenjohtaja, osastopäällikkö Osmo Sarmavuori valtiovarainministeriöstä.

-Vaikka ehdotusten joukossa oli monia hyviä yksittäisiä kolikoita, ei mikään sarjoista ollut tarpeeksi valmis ja ehyt toteuttavaksi sellaisenaan.

Sarmavuoren mukaan voittajaehdotukset ovat vasta luonnoksia, joita on vielä kehiteltävä runsaasti eteenpäin.

Uuden rahasarjan suurin uutuus on kymppin kolikko. Palkintolautakunta mieltä erityisesti Antti Neuvosen kymmenen markan kolikkoon.

Sekin mahdollisuus on, että sarjat yhdistetään ja parhaat kolikat toteutetaan, totesi Sarmavuori.

-En kuitenkaan pidä tätä vaihtoehtoa kovin hyvänä. On parempi, että jompi kumpi sarjoista toteutetaan kokonaisuut-

tena.

Aiheet luonnosta

Sekä Heikki Häivöjalla että Antti Neuvosella on kokemusta rahojen suunnittelusta. Nykyinen vitonen on Häivöjan käsialaa ja Neuvonen on

suunnitellut juhlarahan Lahden MM-hiihtoihin.

Kummassakin voittajaehdotuksessa on luonto ollut innoittajana. Häivöjan sarjassa luonto on mukana arvokkuutensa vuoksi. Neuvosen luontoaiheet kolikat taas kertovat siitä, millaista Suomessa on.

Myös muissa kilpailuehdotuksissa toistuvat luontoaiheet.

Antti Neuvonen piti tehtävää suhteellisen vaikeana.

Kilpailukutsu tuli marraskuussa ja suunnittelu-aika oli näin ollen liian lyhyt. Tällaiseen tehtävään pitäisi saada aikaa vähintään vuosi, totesi taiteilija.

Neuvosen mukaan sarjan idean keksiminen ei ollut helppoa.

-Paperikori täyttyi alustavista suunnitelmista.

Postimerkkien maailmannäyttely Helsingissä

Kaikkien aikojen suurimpiin kuuluva postimerkkien maailmannäyttely avattiin Helsingissä Messukeskuksessa tämän kuun ensimmäisenä päivänä.

Maailmannäyttely on lajissaan kaikkein pohjoisin, toiseksi arktisin oli pari kilometriä etelämpänä Helsingin Messuhallissa vuonna 1956.

Näyttelyn järjestelyjä kolme vuotta vetänyt Kaj Hellman kutsuu väkensä luomusta vaatimattomasti filatelian historian parhaaksi.

Finlandia 88:ksi nimetyn näyttelyn mitat ovat joka suhteessa suunnattomat: käytössä on koko Pasilan messukeskus, postimerkkejä on pantu näytteille noin miljoona ja kävijöitä odotetaan noin 100,000.

Edustettuina ovat kaikkien maanosien filatelistit ja noin sadan valtion postilaitokset.

Kaikki innokkaat filatelistit ovat kokoontuneet Messuhallin jättinäyttelyyn.

Posti- ja telelaitoksen osuus tähän PTL kesäk. 2. p:nä päivän näyttelystä on suuri, sillä täy-

tiän PTL kesäk. 2. p:nä päivälleen 350 vuotta.

Pikku-uutisia

Raatteen tien kenttävärtio avattiin

Raatteen tien kenttävärtio avattiin tämän kuun alussa. Vuonna 1923 käyttöön otettu kenttävärtio on entisöity 1930-luvun asuun arkistosta löytyneiden peruskorjauspiirustusten mukaan.

Yleisönnähtävyydeksi ja räjämiesmiljöö museoksi entisöity kenttävärtio on samalla myös muistomerkki rajavartiosotilaille.

Talvisotaa edeltäneeseen aikaan tarkasti palkautettu räjämiesmiljöö käsittää vartiotuvan, keittiön ja toimiston. Tilat ovat huoneistojärjestelyjä ja kalustosijoittelua myöten samat kuin vuoden 1938 peruskorjauspiirustuksissa.

Nähtävillä olevat huonekalut, aseet ja erilaiset varusteet on hankittu keräyksiin eri puolilta maata. Esillä on jonkin verran myös alkuperäistä irtaimistoa.

Peukalopotille kansainvälistä tunnustusta

Vaasalaisen nukketeatterin Peukalopotin Arena-näytelmä palkittiin kunniakirjalla toukokuussa pidetyillä Bielsko-Bialan kansainvälisillä nukketeatterifestivaaleilla Puolassa.

Arena sai myös festivaalien diplomin, ja näyttelijä Kristiina Hurmerinta palkittiin henkilökohtaisella diplomilla.

Peukalopotin aikuisille suunnatama Pandoran näyttämön Arena nousi festivaalien puhutuimmaksi näytelmäksi. Sanatonta esitystä luonnehdittiin uudeksi aluevaltauksiksi nukketeatterimaailmassa.

Peukalopotin Pandoran näyttämö sai vierailukutsut Englantiin, Neuvostoliittoon, Ranskaan ja Saksaan.

Tilaus ja osoitteenmuutos

Osoitteen muuttuessa
liittää vanha osoite mukaan

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero _____

UUSI TILAUS ☐ UUDISTUS ☐

MAKSU \$ _____

USA: 12kk \$20.00, 6kk \$13.00, 3kk \$9.00
Ulkomaille 12kk \$24.00, 6kk \$17.00

Raivaaja

P.O. Box 600
Fitchburg, MA 01420
Puh. (617) 343-3822

* Celebrating our 25th Anniversary *

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS

FINNAIR SCHEDULED SERVICE

WEEKLY DEPARTURES—WEEKLY RETURNS

MINIMUM STAY 1 WEEK — MAXIMUM STAY 1 YEAR

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM

NEW YORK \$795 • SEATTLE \$895

LOS ANGELES \$975 • MONTREAL \$700*

* RULES AVAILABLE UPON REQUEST

CHILDREN 50% — INFANTS 10%

MONEY-SAVING TAX-FREE CONNECTIONS FROM ALL OTHER AIRPORTS IN NORTH AMERICA

SEATS ARE LIMITED — RESERVE YOURS EARLY FOR RESERVATIONS CONTACT:

TRAVEL

SERVICE

40 East 49th Street New York, N.Y. 10017

Telephones:

212 832-8989

800 223-0567

Maailman tapahtumia

Bush ja Dukakis voittivat jälleen

Esivaalit ohitse; loppukiri alkaa

LOS ANGELES, CA - Republikaani George Bush ja demokraatti Michael Dukakis saattoivat viime viikon keskiviikkona juhliä pitkän esivaalikauden virallista päättymistä. Kumpikin sanoi olevansa valmis loppukiriin.

"Loppukiri on alkanut," hyväntuulinen Dukakis julisti voitettuaan neljän eri valtion esivaalit, ja saatuaan siten itselleen nimitykseen tarvittava valtuutettujen enemmistö.

Dukakis selviytyi voittajana Kalifornian, New Jersey, Montanan ja New Mexican esivaaleissa.

Jesse Jackson onnitteli Dukakisia "hienosta kampanjasta", samalla vannon oman kampanjansa jatkuvuutta. Hän sanoi kehoittavansa omia valtuutettujaan kannustamaan itseään heinäkuussa vaalikouksessa.

Dukakis voitti 30 valtion esivaalit, mitkä alkoivat seitsemän ehdokkaan kilvalla ja

päätyivät Dukakisin ja Jacksonin väliseen mitteluon.

Republikaanisella rintamalla varapresidentti Bush on jo pitkään ollut puoleensa ainoa ehdokas ja hänelle esivaalit ovat olleet vain muodollisuus.

"Tähtien sota" kritiikin kohteena

WASHINGTON - Kolmen demokraattisen senaattorin lauantaisen raportin mukaan Tähtien sota -puolustushankkeen alustava versio ei voi valmistua ennen vuotta 1998, ja silloinkin se tulee maksamaan arvattua enemmän ja on puolustuskyvyltään vähäisempi kuin mitä hallitus olettaa.

Raportin laatijana toimi senaatin määrärahojen komitean enemmistö. Paneelin jäsenet, senaattorit J. Bennett Johnston (Louisiana), Dale Bumpers (Arkansas) ja William Proxmire (Wisconsin) julkisivat raportin.

Edistystä happosadekiistassa

WASHINGTON - New Yorkin ja Ohion kuvernöörin viimeviikkoiset neuvottelut näyttävät johtaneen sopimukseen, mikä tekisi lopun näiden osavaltioiden välisestä happosadekiistasta.

Suunnitelmassa vaaditaan happosadetta synnyttävien päästöjen tuntuvaa vähentämistä sekä rahallista apua teollisuuslaitosten puhdistuskustannusten kattamiseen.

Tästä johtuen kongressi tuskin toimii ripeästi lakiasetuksen laatimispuhissa.

New Yorkin osavaltio on joutunut kärsimään eniten happosateista. Osavaltion joet ja järvet erityisesti ovat saaneet kokea happosateiden tuhon vaikutukset.

Ohio puolestaan on se keskilännen valtio, mikä työntää ilmakehään eniten happosateita synnyttäviä päästöjä.

New Yorkin kuvernööri Mario Cuomo ja Ohion kuvernööri Richard Celeste'n kehittämää suunnitelmaa voidaan

pitää merkittävänä edistysaskeleena happosadekysymyksessä, mikä ratkaiseminen ei ole edennyt juuri ollenkaan kongressin käsittelyssä.

Suunnitelma vaatii kiivihiiltä polttavien teollisuuslaitosten päästöjen tuntuvaa supistamista tulevien 25 vuoden kuluessa. Tämä tulisi maksamaan noin \$1.8 biljoonaa vuodessa, saatuttajien maksaessa noin puolet ja öljyteollisuuden suurimman osan toiselta puoliskosta.

Uusi ulkomaalaislaki Norjaan

OSLO - Kiistelty ehdotus ulkomaalaislaiksi hyväksyttiin Norjan suurkäräjillä. Uusi laki, joka korvaa 30 vuotta vanha ulkomaalaislain, antaa viranomaisille laajat valtuudet valvoa sekä Norjassa asuvia että Norjaan tulevia ulkomaalaisia.

Uutta lakia on arvosteltu siitä, että se vaikeuttaa ulkomaalaisten ja pakolaisten muuttoa Norjaan. Lain on myös sanottu avaavan mahdollisuudet rasisimille ja ihonvärin perusteella tapahtuvalle erityiskohtelulle.

Uusi laki velvoittaa ulkomaalaisen aina pitämään henkilöllisyystodistuksen mukanaan Norjassa, ja todistus on pyydettäessä näytettävä poliisille.

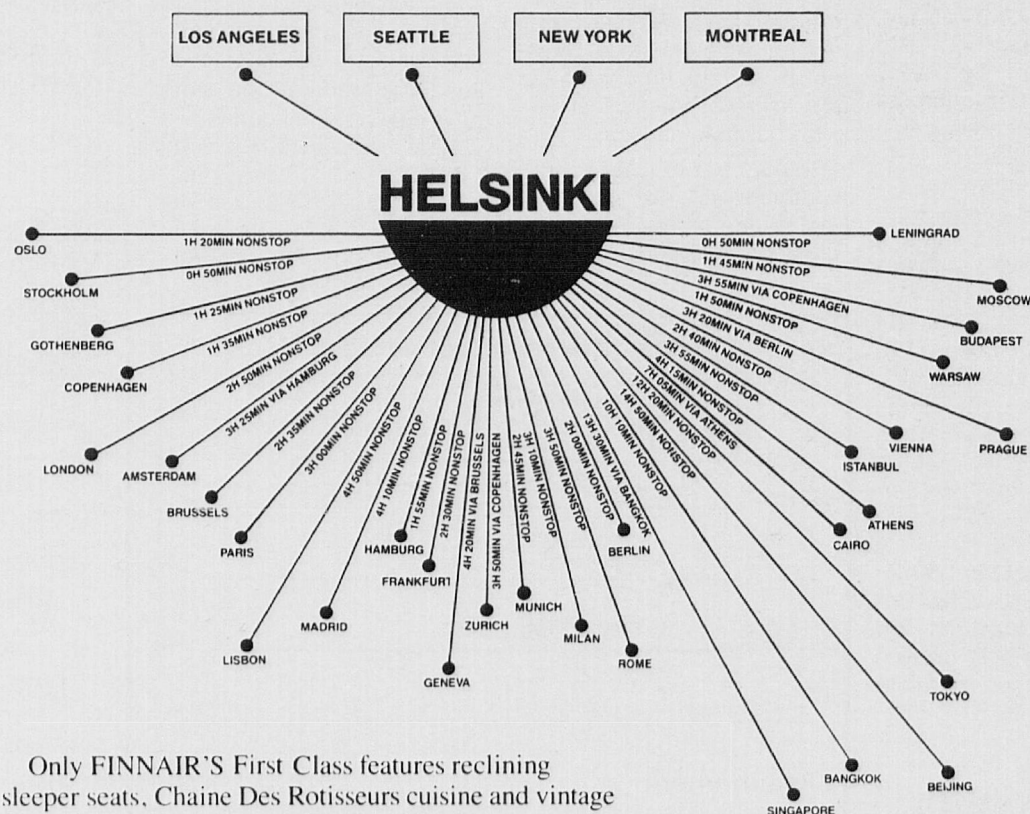
Tulipalo US:n - Meksikon rajalla

PHOENIX, AZ - Sadat amerikkalaiset ja meksikolaiset palomiehet koettivat maanantaina taltuttaa liekkejä, jotka ehtivät tuhota tuhansia eekeriä rajan kummallakin puolella.

Viranomaisien mukaan monet rajana lähistöllä olevat kodit ja Apache intiaanien reservaatit olivat myös vaarassa.

Tulipalo sai alkunsa Meksikon puolella tuhoten 6,000 eekeriä, noin 3,500 US:n puolella.

ONLY FINNAIR COVERS THE WORLD AND ALL FINLAND, TOO.

Only FINNAIR'S First Class features reclining sleeper seats, Chaine Des Rotisseurs cuisine and vintage Dom Perignon champagne for your pleasure.

Only FINNAIR'S Executive Class offers a separate section of unique chaise-chairs with footrests and extra leg room... plus three dinner choices!

Only FINNAIR'S First and Executive Class passengers connecting to another FINNAIR flight in Helsinki get a free sauna or overnight stay with dinner, too.

For more information, contact FINNAIR, Toll Free 800-223-5700; In New York City 212-889-7070. For Cargo or FINNFAST Small Parcel Service, contact FINNAIR Cargo Nationwide, Toll Free 800-221-4300.

FINNAIR